

Stokholmo sporto rūmų aikštėje Lietuvos vyrų krepšinio komandai laimėjus Europos pirmenybes buvo ovacijos ir tūkstantinės minios choras: Lie-tu-va, Lie-tu-va! R. Kulbio nuotr. “Lietuvos rytas”

NACIAMS VERGAVUSIEMS LIETUVIAMS RUSIJOS FONDAS VĒLUOJA SUMOKĖTI PINIGINES KOMPENSACIJAS

Nacių valdomoje Austrijoje Antrojo pasaulinio karo metais vergavusiems Lietuvos piliečiams Rusijos fondas vėluoja išmokėti specialiai tam įsteigto fondo kompensacijas.

Kaip rugsėjo 25 dieną spaudos konferencijoje sakė Austrijos Susitaikymo fondo (ASF) generalinis sekretorius Richardas Votava, Savitarpio supratimo ir santarvės fondas Rusijoje, per kurį ASF perveda pinigus priverstinius darbus Austrijoje dirbusiems lietuviams, vėluoja laiku išmokėti kompensacijas.

“Apmaudu, kad per Rusijos fondą pervedėm pinigų prieš pusantrų metų, bet tie pinigai niekaip nebuvo pervesti į Lietuvą”, - sakė R. Votava. Anot jo, tik neseniai Rusijos fondas pervedė pinigų 38 asmenims.

Pasak R. Votavos, šiuo metu per Savitarpio supratimo ir santarvės fondą Rusijoje iš Lietuvos yra pateikti 139 pareiškimai dėl kompensacijų išmokėjimo.

“Kiek man žinoma, fondas Rusijoje niekaip nerado bankų trijose Baltijos valstybėse, per kuriuos galėtų pervedinėti pinigus. Tačiau jie jau įkalbėjo didžiausią Rusijos banką užsiimti tuo, todėl problemų daugiau neturėtų būti”, - sakė ASF generalinis sekretorius.

Anot jo, latviams dar mažiau pasisėkė, net 200 žmonių dar negavo pinigų iš Rusijos fondų. Tuo tarpu estams

pinigai jau seniai pervesti, nes priverstinius darbus Austrijoje dirbusių asmenų yra mažiau, be to, jiems pervedinėjama per Baltarusijoje esančius fondus.

Nemažai nuo nacių nukentėjusių lietuvių tiesiogiai, be tarpininkų kreipėsi į ASF, todėl, R. Votavos teigimu, pinigai jiems buvo pervesti iš karto.

Prašymai dėl kompensacijų dar bus priimami iki šių metų gruodžio 31 dienos, po to pateikimai bus nepatenkinami.

Nuo 2001 metų liepos, kai buvo pradėtos mokėti išmokos asmenims, Antrojo pasaulinio karo metu nacionalsocialistinio režimo deportuotiems į Austriją bei dirbusiems priverstinius darbus, ASF paslaugomis Lietuvoje pasinaudojo iš viso 294 asmenys. Viso jiems buvo išmokėta apie 657

tūkst. eurų suma (2 mln. 266 tūkst.litų).

Vienkartines išmokas fondas skiria asmenims, kuriuos nacionalsocialistų režimas deportavo priverstiniam darbui prekyboje, pramonėje, žemės ūkyje, viešajame ar privačiajame sektoriuje dabartinės Austrijos teritorijoje.

Didžiausias pinigines išmokas gauna priverstiniai dirbę sunkius darbus asmenys - po 25.2 tūkst. litų.

Prievarta dirbusieji pramonės įmonėse gauna 8,4 tūkst. litų, žemės ūkyje - 4,8 tūkst. litų kompensacijas.

Austrijos federacijos, žemių ir pramonės lėšomis dotuojamas ASF jau išmokėjo kompensacijas 108 tūkst. asmenų, dirbusių vergiškus ir priverstinius darbus.

BNS inf.

■ **Pasaulio ir Europos čempionams - ordinai “Už nuopelnus Lietuvai”**. Prezidentas Rolandas Paksas ordinais “Už nuopelnus Lietuvai” apdovanojo pasaulio baidarių irklavimo čempionus Alvydą Duonėlą ir Egidijų Balčiūną bei Europos šiuolaikinės penkiakovės čempioną Edviną Krungolcą. Irkluotojams įteiktas Komandoro kryžius, o penkiakovininkui - Karininko kryžius. Įteikdamas apdovanojimus valstybės vadovas pasidžiaugė, kad šie metai Lietuvai ypač sėkmingi. “Ne taip senai sveikino-

me pasaulio čempioną Virgilijų Alekną, Europos čempionų vardus iškovojusią krepšinio rinktinę, o šiandien turiu garbės pasveikinti Jus, iškovojučius Lietuvai pasaulio ir Europos čempionų vardus”, - sakė R. Paksas. “Jūs esate patys geriausi mūsų šalies diplomatai, garsinantys Lietuvos vardą pasaulyje”, - pažymėjo šalies vadovas. Jis palinkėjo sportininkams sėkmės kitais metais Atėnuose vyksiančiose olimpinėse žaidynėse.

A. Duonėla ir E. Balčiūnas pasaulio baidarių ir kanojų ir-

LIETUVA GALĖTŲ BŪTI “EUROPOS VADOVO” VAIDMENS PERĖMĖJA

Lietuva ir jos šviesuomenė iš pasitraukiančių iš politinės arenos Europos humanistų galėtų perimti ateities vadovo ir “naujojo balso” vaidmenį bei permąstyti savo karių vaidmenį Afganistane ir Irake, teigia žinomas JAV saugumo politikos ekspertas Bruce Jackson. JAV nevyriausybinių NATO komiteto prezidentas ir Užsienio santykių tarybos narys B. Jacksonas skaitė paskaitą Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto studentams - būsimiesiems diplomatom ir politologams.

Paklaustas, koks galėtų būti Lietuvos - naujosios Europos Sąjungos ir NATO narės - vaidmuo žemyne, B. Jackson minėjo “Europos lyderystės paveldėjimą” iš pasitraukiančių Europos moralinių autoritetų, tokių kaip aktyviąją politiką palikęs buvęs Čekijos prezidentas Vaclavas Havelas.

B. Jackson teigė, kad Europos “naujo balso” vaidmenį galėtų atlikti ne kuris nors konkretus Lietuvos politikos ar visuomenės atstovas, o “šviesuomenės grupė”.

B. Jackson taip pat teigė, kad Lietuvos sprendimas siųsti karius į antiteroristinę misiją Afganistane ir taikos įvedimo misiją Irake buvo “svarbus solidarumo su JAV parodymas”, tačiau dabar jis nebėra toks reikšmingas.

“Vilniaus dešimtuko parama JAV buvo labai svarbi. Žinoma, sveikintinas ir noras prisiimti našta. Tačiau dar labiau sveikintinas būtų demokratinė reformų tęsimas”, - sakė B. Jackson.

Viešėdamas Vilniuje, vienas NATO plėtros architektų B. Jackson dalyvavo NATO ir Krašto apsaugos ministerijos surengtoje konferencijoje apie saugumo ir pastovumo stiprinimą Pietų Kaukaze. Be to, Lietuvos diplomatom ir politologijos studentams jis pristatė savo vykdomą “Laisvės sienų” (Frontiers of Freedom”) projektą.

Anot B. Jackson, įvykiai Europoje per artimiausius 48 mėnesius lems žemyno struktūrą būsimiems 50 metų. Ekspertas teigia, kad su Berlyno sienos žlugimu Rytų Europoje prasidėję demokratijos ir integracijos procesai turi peraugti į likusios žemyno dalies, kurioje gyvena 170 milijonų žmonių, prijungimą prie civilizuoto ir saugaus “Europos branduolio”.

2003-2008 metais jis regi būtinybę įtvirtinti demokratinę valstybių šeimoje “diskriminavimo aukas” Rumuniją, Bulgariją ir Turkiją, po to “karo aukomis” tapusias Balkanų valstybes - Kroatiją, Bosniją ir Hercegoviną, Albaniją bei Makedoniją, Serbiją ir Juodkalniją, “užmaršumo aukas” - Pietų Kaukazo valstybes bei “numanomo žlugimo aukas” - Ukrainą, Moldovą ir Baltarusiją, kurią vadina “paskutine Europos diktatoriška valstybe”. “Spėju, kad prieš pagerėjant padėčiai Baltarusijoje, ji pablogės”, - sakė saugumo ekspertas.

Anot B. Jackson, įvykdžius užduotis šiame etape, bus galima kalbėti apie Europos naują partnerystę su Rusija ir įtakos plėtimą į Artimuosius Rytus.

B. Jackson kelis dešimtmečius dirbo JAV žvalgyboje ir diplomatinėje tarnyboje, vėliau kelerius metus buvo milžiniško ginklų koncerno “Lockheed Martin” viceprezidentu.

BNS inf.

klavimo čempionate JAV rugsėjo 14 dieną iškovojo du medalius. Lietuviai dviviečių baidarių varžybose 200 m distancijoje pelnė auksą, o olimpinėje 500 m distancijoje - bronzą. E. Krungolcas Europos čempionato aukso medalį iškovojo rugpjūčio 31 dieną Čekijoje.

■ **Seimas nesutaria dėl krikščionybės**. Seimas planuoja priimti rezoliucijos projektą dėl Europos Konstitucinės sutarties projekto. Seimui nesutarus dėl krikščionybės paminėjimo formuluo- Europos Konstitucinės sutar-

ties preambulėje, rezoliucijos projekto priėmimo buvo padaryta pertrauka. Jos pareikalavo nepatenkintas bandymu įteisinti švelnesnę nuostatą opozicinės Tėvynės sąjungos frakcijos seniūnas Andrius Kubilius. Parlamentarai susiginėjo dėl to, ar dokumento preambulėje “galėtų būti” ar “turėtų būti” paminėtos Europos krikščioniškosios šaknys. Rezoliucijoje Seimas ketina išdėstyti rekomendacijas Lietuvos Vyriausybei, kurių ji turėtų laikytis spalio 4 d. Romoje prasidėsiančioje ES konferencijoje.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ TĖVYNĖS SAJUNGA PIKTINASI PUOLIMU PRIEŠ V.ADAMKŲ

“Šiurkščiu puolimu” prieš baigusį kadenciją Prezidentą Tėvynės sąjunga pavadino žiniasklaidoje pasirodžiusius pranešimus neva prezidentas Valdas Adamkus trukdo ruošiamam Lietuvos Respublikos prezidento Rolando Pakso vizitui į Jungtines Amerikos Valstijas. Tėvynės sąjungos pareiškimė, kurį pasirašė partijos pirm. Andrius Kubilius, šie pranešimai pavadinti “niekuo nepagrįstais ir visiškai išgalvotais”. Pareiškimė pažymima, kad “intrigos dėlei į melagingus pranešimus buvo įterpta ir Vytauto Landsbergio pavardė”.

“Tėvynės sąjunga apgailestauja, kad naujoji Prezidentūra, aiškiai stokodama patyrimo užsienio politikoje, neturėdama aiškių jos prioritetų, naudoja tas pačias, jau pastarųjų Prezidento rinkimų metu matytas nesąžiningas technologijas. Matyt, Rolando Pakso aplinką labai nervina didelis Valdo Adamkaus moralinis autoritetas, todėl ir griebiamasi tokių apgailėtinų metodų”, rašoma pareiškimė. Tėvynės sąjunga kviečia R. Pakso patarėjus nenaudoti Lietuvos užsienio politikos pavojingiems žaidimams, jos nediskredituoti ir neskaldyti Lietuvos visuomenės.

■ PREZIDENTAS TEIGIA NETURIS FAKTŲ

Vilnius, rugsėjo 25 d. (ELTA). Lietuvos Prezidentas Rolandas Paksas teigia neturintis faktų apie tai, kad baigęs kadenciją Prezidentas Valdas Adamkus esą deda pastangas, siekdamas atitolinti jo vizitą į JAV, susitikimą su George W. Bush. “Jeigu tai būtų tiesa, tai nedarytų garbės buvusiam valstybės vadovui ir visai užsienio politikai”, - sakė Lietuvos radijui R. Paksas.

Rugsėjo 24 d. vienas iš Lietuvos televizijos kanalų pranešė turįs nepatikrintų žinių apie tai, kad esą V. Adamkus susitikimuose su JAV politikais bando įtikinti juos, jog šiais metais planuojamas R. Pakso vizitas į JAV būtų atidėtas po Seimo rinkimų.

JAV ambasadorius Lietuvoje Stephen Mull žurnalistams tvirtino, kad Lietuvos Prezidento R. Pakso vizitas yra derinamas ir įvyks dar šiais metais.

■ V. ADAMKUS KVIEČIA BAIGTI

NESAMŲ PRIEŠŲ IR SAMOKSLŲ DEMASKAVIMUS

Baigęs kadenciją prez. Valdas Adamkus kategoriškai atmeta neaiškių šaltinių skleidžiamus gandus, neva jis mėgina atitolinti Lietuvos vadovo R. Pakso vizitą į JAV. V. Adamkus taip pat kviečia visus šiandien valdžioje esančius politikus baigti nesamų priešų paieškas ir neegzistuojančių samokslų demaskavimo politiką. Pasak jo referento Audriaus Penkausko, “dabartiniai gandai labai primena rinkimų kampaniją, kurios metu V. Adamkus jau buvo be jokio pagrindo apkaltintas neva mėgino sutrukdyti R. Paksui susitikti su Ukrainos prezidentu Leonidu Kučma”. Prezidentas V. Adamkus visada gynęs Lietuvos valstybės interesus, rūpinęsis jos geru vardu, pasak A. Penkausko, linki kuo geriausios sėkmės R. Paksui, einant valstybės vadovo pareigas.

■ SKANDALINGO ĮSTATYMO ATŠAUKIMAS

Seimo pirmininko pavaduotojas liberalcentristas Gintaras Steponavičius pateiks Seimui įstatymo projektą, kuriuo skandalingai pagarsėjęs Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinasis įstatymas būtų paskelbtas negaliojančiu.

Seimo Liberalų ir centro frakcija siūlo šį įstatymą priimti skubos tvarka. Susirūpinęs dėl tebesitęsiančio “žemės skandalo” ir plintančių mainų sandorių Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, ketinęs pasiūlyti analogiškas įstatymo pataisas, remia tokią liberalcentristų iniciatyvą.

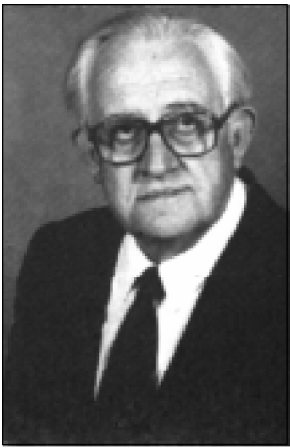
Priėmus siūlomą projektą, žemės rinką ribojantys barjerai būtų panaikinti ir nebeliktų kliūčių žemę pirkti, parduoti, mainyti. Tikimasi, kad panaikinus žemės rinkos suvaržymus, išnyks suaktyvėjęs noras mainyti žemę į motorolierius ir kitus daiktus. Politikai neabejoja, kad po tokiomis žemės mainų sutartimis akivaizdžiai slepiasi kiti civiliniai sandoriai. A. Paulausko nuomone, racionaliau būtų atsisakyti įstatyme nustatytų suvaržymų ir pripažinti jį netekusiu galios.

■ VALSTYBĖS PINIGAI PARTIJOMS

Vyriausioji rinkimų komisija paskirstė antrąjį ketvirtį milijono, šiais metais iš valstybės biudžeto skirtą politinėms partijoms. Šią sumą pasidalijo šešios geriausiai per paskutinius Seimo ir savivaldybių rinkimus pasirodžiusios partijos. Po daugiau nei 60 tūkst. litų atiteko didžiausiai opozicinei Liberalų ir centro sąjungai bei valdantiejiems socialdemokratams. Šiemet iš valstybės biudžeto partijoms iš viso skirta 483 tūkst. litų. Tačiau VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas teigė, kad šios sumos esančios juokingai mažos. Jo manymu, turėtų būti nustatytas kitoks partijų finansavimo iš valstybės biudžeto mechanizmas, pavyzdžiui, kasmet skiriamas pastovus biudžeto procentas, kuris būtų skirstomas ne tik pagal pasirodymą rinkimuose.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Artimuosiuose Rytuose padidėjo įtempimai, kai Izraelio vicepremjeras Ehud Olmert pasakė per valstybinį radiją, kad vyriausybė svarsto ką reikėtų daryti su palestiniečių vadovu Arafatu. Esančios kelios galimybės. Viena jų - nužudyti Arafatą, nes jis įveltas į teroro veiksmus. Į šitokią vicepremjero kalbą atsiliepė Izraelio užsienio reikalų ministras Silvan Shalom, pasakydamas spaudai, kad Izraelis neplanuoja

IZRAELIO VICEPREMJERAS: “REIKĖTŲ NUŽUDYTI ARAFATĄ”

nio reikalų ambasadorius Javier Solana, pabrėždamas, kad padidėjo įtempimai ir kovos. Jam pritarė Rusijos užsienio reikalų viceministras Juri Fedotov, pasakęs, kad Arafat nužudymas sukeltų didelius teroristų išpuolius visame pasaulyje.

Kaip jau paskelbta, Arafat susipyko su Palestinos vyriausybės parinktu nuosaikiu premjeru Mahmoud Abbas, nes jis atsisakė perleisti Arafatui Palestinos saugumo jėgų kontrolę. Arafat paskyrė į tą vietą naują premjerą Ahmed Qureia, kuris daugiau klauso Arafat, skirstydamas Palestinos vyriausybės vietas.

Rugsėjo 14 d. Ramaloje įvyko didelės arabų demonstracijos. Miniai pasirodė ir Arafat. Jis tarė žodį, sakydama kad “mes esame narsūs žmo-

na save “anglais”. Žvalgybos specialistai bando išaiškinti, kas jie per vieni, iš kur atsirado ir ką jie veikia Irake. Valstybės sekr. Powell aplankė Irake kurdų miestelį Halabia, kuriame prieš 15 metų Saddam Hussein įsakymu buvo cheminiais ginklais išnaikinti visi gyventojai. Sekretorius pasakė susirinkusiai kurdų miniai, kad vietovė su simboliniais 1,076 antkapiais niekad daugiau nepasikartos. Jis padėjo vietovėj gėlių vainiką.

Iki šiol dar nepasisekė tarptautinėms jėgoms sugauti buvusį Irako diktatorių Saddam. Jo ieško ne tik koalicijos jėgos, bet ir patys irakiečiai. Rugsėjo 14 dieną užpuolikai nužudė vadinamam “Saulėtam Trikampyje” irakiečių policijos vadą, pulk. Ali. Jis veikė Bagdado Khaldiya ir Fallujah priemiesčiuose.

Partizaninis Saddam bičiulių karas prieš amerikiečius paskatino dar vieną arabų televizijos žingsnį. Televizijos programoje buvo parodytas Saddam Hussein. Jis perskaitė atsišaukimą, ragindamas irakiečius iššaudyti ir palaidoti Irako smėlynuose visus amerikiečius okupantus. Specialistai dabar bando išaiškinti, kada ir iš kur Saddam įkalbėjo tą video juostelę. Gan dažnai arabų televizija parodo ir Taliban kariuomenės likučius, veikiančius Kandahar provincijoje, Afganistane. Gan dažnai televizijos stotys kartoja ir Amerikoje girdimus priekaištus, kad amerikiečiai neturėjo tinkamo plano karui su Iraku. Karą pradėti buvo lengviau negu įgyvendinti taiką ir pasirūpinti Irako atstatymu. Atstatymo darbai gali užtrukti ilgiau, negu buvo tikėtasi. Tai savo pastabose pripažino ir pats prezidentas Bush.

— Keliais sakiniais —

• **Švedijoje** referendumas dėl kronos pakeitimo į eurą pralaimėjo. Net 56 proc. pareiškė, kad euro nereikia. Tik 42 proc. pritarė vyriausybei, kad vertėtų pakeisti. Daug balsavusių atsiuntė tuščią lapą.

• **Popiežius Jonas Paulius II** aplankė Slovakiją, ragino tikinčiuosius išlaikyti tikėjimą, stiprinti krikščioniškas tradicijas. Jis aplankė keturis Slovakijos miestus, tačiau jo sveikata silpnėja. Pradėjęs skaityti savo kalbą, jis buvo priverstas sustoti ir perduoti Slovakijos kardinolui Josef Tomko.

• **Buvęs prezidentas Bill**

(Nukelta į 3 p.)

Palestiniečių vadovas Yasir Arafat pakvietė Ahmed Qureia, kairėje, būti naujuoju ministru pirmininku. JAV įspėjo Izraelio min. pirm. A. Sharon nepašalinti Arafato iš jo įstaigos. *AP nuotr.*

nužudyti palestiniečių vado. Tai dar daugiau pabrėžė Izraelio ambasadorius Jungtinėse Tautose Dan Gillerman. Jis pakartojo, kad Saugumo Taryba nesvarstė savižudžių arabų teroro veiksmų, neturėjo debatų apie sprogdinimus ir šaudymus, tai nėra ko kalbėti apie Arafat žudymą. Palestiniečių atstovas Jungtinėse Tautose Nasser al Kidwa pasakė, jog bet kokie smurto veiksmai prieš demokratiškai išrinktą Palestinos vadovą būtų neteisėti. Palestinetis Saugumo Tarybos debatus paliko, išeidamas iš salės, nes ten kalbėti pradėjo Izraelio atstovas. Izraelio laikraštis paskelbė žinią (“Haaretz”), kad premjeras Ariel Sharon subarė gynybos ministrą Shaul Mofaz, kai tas kabineto posėdyje pareiškė, kad Arafat reikėtų nužudyti. Paaiškėjo, kad JAV Valstybės sekretorius Powell įspėjo Izraelio vyriausybę, kad Arafat nužudymas ar jo ištrėmimas sukeltų arabų pasaulyje didelį triukšmą ir musulmonų šalyse sukilimą. Tą Izraeliui pakartojė ir Europos Sąjungos užsie-

nės ir mes tęsime savo žygį, kol pasieksime Jeruzalę.”

Valstybės sekretorius Colin Powell aplankė Irako sostinę Bagdadą. Jis pasidžiaugė vis gerėjančia padėtimi, tarėsi ne tik su JAV kariuomenės vadais, bet ir su irakiečiais, kurie sudarė laikiną vyriausybę. Jis pabrėžė savo kalboje, kad amerikiečių jėgos Irake nėra okupacija, bet šalies išlaisvinimas”. Sekretorius pabrėžė, kad reikėtų paskubėti su naujos vyriausybės sudarymu. Per mėnesį bus baigta sudaryti Irako vyriausybė, o po kelių mėnesių bus surašyta ir priimta nauja konstitucija, o atėjus pavasariui bus naujos vyriausybės rinkimai.

Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld atskleidė spaudos konferencijoje, kad Irake buvo rasti šeši vyrai, kurie sakosi esą amerikiečiai. Brigados generolas Janis Karpinski patvirtino kad Irake tarp karo belaisvių yra suimti laikomi 4,400 vadinamų saugumo kalinių. Jų tarpe yra šeši JAV piliečiai. Jų anglų kalba esanti “amerikietiška”, du iš jų vadi-

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS KREPŠINIO TRIUMFAS

Švedijoje įvykusiose 33-osiose Europos krepšinio pirmenybėse Lietuvos vyrų komanda, parodžiusi nepaprastą komandinį žaidimą ir ryžtą nugalėti, po 64-erių metų pertraukos, trečią kartą tapo Europos nugalėtoja. Lietuvos krepšinio istorijoje pirmasis krepšinininkų triumfas įvyko 1937 m. Rygoje, o antrasis 1939 metais Kaune vykusiose Europos pirmenybėse.

Ir štai 2003-ųjų rugsėjo 14-oji vėl įrašyta į mūsų istoriją: Lietuvai vėl Europos krepšinio auksas. Po 64-ių metų, kurių metu Lietuvai teko išgyventi tris okupacijas, karą, deportacijas, partizanų laisvės kovas, išvietintųjų lietuvių vargus Vokietijoje ir Kovo vienuoliktosios džiaugsmus sugrįžtant į laisvę. Lietuvos krepšinio naujoji rinktinė įrodė vėl esanti pajėgiausia senojo žemyno komanda, nugalėjusi visas šešias kitų valstybių komandas: Latviją 92:91, Izraelį 94:62, Vokietiją 93:71, Serbiją-Juodkalniją 98:92, Prancūziją 74:70 ir finalinėse žaidynėse Ispaniją 93:84. Bronzos medalius laimėjo Italijos komanda, rezultatu 69:67 įveikusi Prancūzijos rinktinę. Serbams teko šeštoji vieta, o rusams aštuntoji. Neabejojame, jeigu ne sovietinė okupacija, Lietuva daug daugiau būtų turėjusi Europos aukso. Lietuvai ir visiems užsienių lietuviams jos krepšinininkų pergalė yra kur kas daugiau nei vien tik krepšinis. Lietuviai todėl tūkstančiais važiavo į Švedijos sostinę, o kai įvyko laimėjimas - pasipylė Vilniaus, Kauno ir kitų mūsų valstybės miestų gatvėse. Tai šauniausia Lietuvos krepšinio pergalė mūsų istorijoje.

Stokholme pripažintas ir asmeninis Lietuvos krepšinininkų laimėjimas. Du Lietuvos rinktinės žaidėjai išrinkti į simbolinį geriausių Europos krepšinininkų penketuką - Saulius Štombergas ir Šarūnas Jasikevičius. Pastarasis pripažintas ir naudiniausiu šių Europos krepšinio pirmenybių žaidėju. Bet Lietuvos ir Europos sporto žinovai pripažįsta, jog svarbiausias Lietuvos krepšinio komandos istorinės pergalės nuopelnas tenka vyriausiajam komandos treneriui šiauliečiui Antanui Sireikai.

Lietuvos krepšinio rinktinė ir 1995 m. žaidė finale, bet pralaimėjusi Jugoslavijai, pelnę sidabro medalius. Daugiausia pirmenybių yra laimėjusi sovietų rinktinė, kurioje buvo ir ne vienas lietuvis. Neturime pamiršti trijose olimpiadose iš eilės laimėtų bronzos medalių. Tačiau valstybės himnas grojamas, kai tūkstantinė minia atsistoja tik nugalėtojų garbei. Džiaugsmo ašaros krito, kai po krepšinininkų pergalės per tryliką laisvės metų išgirdome pirmą kartą grojant Lietuvos valstybės himną tarptautinėje krepšinio arenoje ir Amerikoje per kabelinę televiziją stebėdami nepakartojamą Lietuvos sūnų žaidimą.

Europos pirmenybių laimėtojos - Lietuva, Ispanija ir Italija - kartu su pasaulio laimėtoja Serbija-Juodkalnija ir šeimininke Graikija išsikovojo teisę dalyvauti 2004 m. Atėnų vasaros olimpiadoje. Tačiau neįtikėtina, kad pasveikinti sugrįžusių krepšinio didvyrių Karmėlavos oro uoste neatvyko nė vienas iš trijų valstybės vadovų. Juos sutiko daugiataūkstantinė minia, nuaidėjo patrankos šūviai. Žodį tarė itin šiltai sutiktas buvęs Lietuvos prez. Valdas Adamkus. Jis ir Stokholme stebėjo pirmenybes, ir 1939 m. Kaune matė lietuvių triumfą. Gaila, kad valdžios asmenų patriotizmas toli atsilieka nuo krepšinininkų lygio. Lietuvai krepšinis - tarsi valstybinė religija. Gatvėse jaunimo nešamos trispalvės ir skandavimas Lie-tu-va - pasididžiavimas savo valstybe - vyko be valdžios užsakymų. Gal dabar ir valdžia pradės komandinį valdymą Lietuvos valstybės naudai.

S. Tūbėnas

“LIETUVOS ŽMONĖS DAR TURI UŽ DAUG KĄ ATSAKYTI”

“Lietuvos žmonės dar turi už daug ką atsakyti” - pareiškė Izraelio parlamento pirmininkas. “Atvykau į Lietuvą ne tam, kad priminčiau, jog daug lietuvių prieš šešiasdešimt metų dalyvavo Vilniuje vykusiu mano brolių seserų žudynėse”, - pareiškė Kneseto pirmininkas, tačiau nepatiksline, koks yra jo vizito tikslas.

Izraelio Parlamento - Kneseto pirmininkas Reuvenas Rivlinas lietuviams pateikė istorinę sąskaitą. Jis pareikalavo grąžinti žydams prieš Antrąjį pasaulinį karą priklausiusį turą ir beatodairiškai atgailauti visai tautai už žydų genocidą. *Respublikos* žiniomis, iš pradžių manyta, kad svečio kalba Seime bus kur kas griežtesnė. Pagal pirminį jos variantą R.Rivlinas turėjo pabrėžti, kad lietuvių tauta “esmingai” prisidėjo prie žydų naikinimo.

Minint Žydų genocido dieną ir Vilniaus geto sunaikinimo 60-metį R.Rivlinas Seime teigė, kad “nepriklausoma ir demokratinė Lietuva turi atsikleisti savo nepagražintą praeitį ir įsigilinti į jos prasmę”. Susitikime su Prezidentu Rolandu Paksu Kneseto vadovas teigė apgailestaujęs, kad lietuviai dar nesupranta savo vaidmens holokauste: “Deja, aš nematau to proceso”.

Gana minkštą kalbą Seime, sulaukusią netgi kai kurių Lietuvos politikų pagyrų, pakeitė daug aštresnis R.Rivlino pasisakymas Panerių memoriale holokausto aukoms. Jis ten pateikė lietuviams “istorines sąskaitas”: “Stovėdami ant šios pragaro žemės mes neturėtume pamiršti, jog visa tai darė ne nusikaltėlių gaujos ar chuliganai, bet tūkstančiai organizuo-

tų žmonių, kurie noriai dalyvavo baisiausiame istorijoje nusikaltime”. “Vokiečių okupacija - ne pasiteisinimas. Lietuvių negalima pateisinti antisovietiniais jausmais. Lietuvos žmonės dar turi už daug ką atsakyti”. Svečio pasisakymas Paneriuose jau lyginamas su buvusio Izraelio ambasadoriaus Odedo ben Huro prieš šešerius metus pasakytais dideli Lietuvos visuomenės pasipiktinimą sukėlusiais žodžiais.

Aukščiau si politikai stengiasi būti atsargūs komentuodami svečio kalbas. “Jis pasakė savo nuomonę, kaip mato tuos įvykius. Tai buvo labai skaudi tragedija, todėl galima suprasti jo žodžius”, - *Kauno diena* sakė Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas.

Savo kalboje R.Rivlinas padėkojo premjerui Algirdui Brazauskui, kuris 1995 m. per vizitą Izraelyje atsiprašė žydų tautos. Pasak Kneseto pirmininko, jeigu ne šie Jeruzalėje ištarti žodžiai, žydai su Lietuva iki šiol neturėtų nieko bendra.

“Manau, kad kai kurios Pilietybės įstatymo nuostatos jau yra atgyvenusios ir nepalankios žydų tautybės išeivijos grįžimui ir gyvenimui Lietuvoje. Atstatydami šią teisę mes praturtintume savo valstybę ir, be abejonės, patys save”, - Panerių memoriale sakė A.Brazauskas. Tačiau Prezidentas R.Paksas ir Seimo Pirmininkas A.Paulauskas atsargiau įvertino siūlymus keisti įstatymą.

Panerių memoriale buvęs Seimo pirmininko pavaduotojas liberalcentristas Gintaras Steponavičius teigė esąs pasipiktinęs nepagarbia, tikrovės neatitinkančia Kneseto pirmi-

ninko kalba: “Buvau šokiruotas, kaip ir daugelis ten buvusių žydų”.

“Eskaluojama kažkokios mitinės tautos atgailos ir atsakomybės problema. Lietuvoje gyvena jau ketvirtoji karta, kuri apie žydų genocidą žino tik iš knygų ir kino filmų. Ar jie ir toliau privalo jausti kaltę, savotiško nevisavertiškumo jausmą ir atgailauti už dalies tautos atplaišų kruvinus darbus?” - komentuoja *Kauno diena*. Dieraštis toliau rašo: “Ši kartą R.Rivlinas prakalbo ne tik apie lietuvių kaltę ir atgailą už žydų genocidą, bet ir apie Lietuvos pilietybės suteikimą kažkada dėl įvairių priežasčių pasitraukusiems iš Lietuvos žydams. Tiesiog įdomu: o kam jiems tos žydšaudžių valstybės pilietybė? Kokie sentimentai gali kilti valstybei ir tautai, kuri iki šiol tebelaikoma kalta ir vis raginama atgailauti už tūkstančius nužudytų žydų?”.

“Tad ką mes galime padaryti “geriau”? Atsiprašyti Izraelio tautos dar ir dar kartą? Bet ar mūsų atsiprašymų jai reikia? Viso Kneseto pirmininko vizito metu kaip leitmotyvą buvo galima išgirsti dar vieną mintį - turtas ir pilietybė”, - komentuoja *Respublika*. Straipsnyje toliau rašoma: “Holokausto tragedija virsta turto grąžinimo klausimu. Ir nėra abejonų, jog, patenkinus svečio reikalavimą, tragedija netruks virsti farsu. “Keli likę palikuonys” virsta naujomis epštein. Žemes jau sugebėję persikelti lietuvių valdininkai staiga taps tiesioginiais geto žydų palikuonimis. O dėl pastatų senamiesčiuose susigrums trečios ir ketvirtos eilės anūkai...”, komentuoja *Respublika*.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Clinton pasisakė prieš Kalifornijos gubernatoriaus Gray Davis atšaukimą iš pareigų. Jis pasakė kalbą Afro-Amerikos metodistų episkopatų bažnyčios pamaldose ir priminė pasakojimą iš Evangelijos apie moterį, kurią minia rengėsi užmušti akmenimis, nes minioje visi manė esą “be nuodėmės”. Buvęs prezidentas pasakė buvęs gubernatoriaus Davis draugas daug metų.

• **Afganistane** kariuomenė susišaudė su Taliban partizanais ir nušovė vadą Hafiz Abdul Rahim ir 14 jo kareivių.

• **Arabų lygos** nariai kreipėsi į JT, reikalaudami specialios Saugumo Tarybos sesijos, kuri pasmerktų Palestinos vado Arafato persekiojimą. Jiems pritarė 11 iš 15 Tarybos narių. Britanija, Vokietija ir Bulgarija susilaikė nuo balsavimo.

• **JAV ambasadorius** Lietuvoje Stephen Mull kasdien skiria po valandą laiko lietuvių kalbos pamokoms.

• **Kinijos** pasienis su Šiaurine Korėja bus saugomas ne policijos, bet kariuomenės, paskelbė Hong Kongo laikraščiai. Siena yra 870 mylių ilgu. Ji saugos 150,000 kareivių. Kinija neslepia, kad tūkstančiai korėjiečių nelegaliai pereina sieną, ieškodami darbo ir duonos, bėgdami nuo politinio persekiojimo ir bado. Specialios jėgos dažnai sugaudo benamius korėjiečius ir juos ištremia.

• **Europos Sąjunga** paskyrė dar 11 mil. dol. Liberijos išlaikymui ir Afrikos taikos prižiūrėtojų kariuomenei, kurią sudaro 3,000 karių.

• **Saudo Arabijos** kalėjime netoli Riyadh miesto kilo gaisras, kuriame žuvo 94 kaliniai.

Skelbiama, kad šiame kalėjime nebuvo politinių kalinių, gaisras kilęs dėl elektros gedimo.

• **JAV kariuomenės** vadai palankiai atsiliepė į buvusio Irako krašto apsaugos ministro šeimos prašymą pašalinti Sultan Hashim Ahmeds pavardę iš labiausiai paieškomų irakiečių vadų sąrašo. Jis pažadėjo pasiduoti koalicinei kariuomenei, kurios priešaky šioje Mosul apylinkės dalyje yra gen. David Petraeus.

• **Netoli Čėčėnijos** pasienio sprogmenų prikrautas sunkvežimis sprogo rusų saugumo įstaigų centre, žuvo 3 tarnautojai ir 17 buvo sužeisti.

• **Britanijos, Vokietijos ir Prancūzijos** vadovai buvo susitikę Berlyne pasitarti dėl Irako karo ir atstatymo klausimų. Amerika laikosi nuomonės, kad vadovavimas turėtų likti amerikiečių rankose.

LIETUVOS VALSTYBINGUMO LIUDYTOJAI IŠ RUSIJOS SAUGYKLŲ

Pirmą kartą mūsų visuomenė turi galimybę pamatyti istorinės lituanistikos vertybes iš Rusijos saugyklų.

Lietuvos nacionaliniame muziejuje veikia paroda “Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė ir Rusija XIV-XVIII amžiuje”, skirta Lietuvos valstybės - Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-osioms metinėms.

Parodos pamatą sudaro eksponatai iš didžiausių Rusijoje kultūros paveldo saugyklų - Valstybinio istorijos muziejaus Maskvoje, Rusijos valstybinio senųjų aktų archyvo, Kremliaus muziejaus Ginklų rūmų (Oružeinaja palata). Ekspoziciją papildė vertybės iš Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos valstybės istorijos archyvo, Nacionalinės M. Mažvydo ir Mokslų akademijos bibliotekų.

To laikotarpio sutarčių, pasak Nacionalinio muziejaus direktorės Birutės Kulnytės, Lietuvoje nėra išlikę. Pačiais vertingiausiais eksponatais direktorė vadina 1372 metų sutartį tarp LDK kunigaikščio Algirdo ir Maskvos kunigaikščio Dimitro Doniečio, taip pat 1427 metų sutartį tarp LDK kunigaikščio Vytauto ir Tvėrės kunigaikščio Boriso. Šios sutartys - su abiejų LDK kunigaikščių antspaudais. Be valstybinių dokumentų, įdomūs ir Maskvos didžiosios kunigaikštienės Sofijos Vytautaitės, Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytauto dukters, testamentas su jos antspaudu, taip pat LDK kunigaikščio Aleksandro nuotakos, Maskvos didžiosios kunigaikštystės Jelenos Ivanovnos kraičio sąrašas.

Parodoje galima pamatyti ir istorinių asmenybių portretų iš devynioliktame amžiuje Vilniuje veikusio Senienų muziejaus. 1865 metais carinei administracijai muziejų uždarius, didžioji jo eksponatų dalis buvo išvežta į Maskvą.

Iškalbingu Lietuvos valstybės didybės ir politinės galios liudijimu muziejaus direktorė B. Kulnytė pavadino eksponuojamas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pasiuntinybių (1647-1667) dovanas carui Aleksejui Michailovičiui Romanovui. Iš jų išsiskiria didžiojo pasiuntinio Jono Kazimiero Paco dovanotas auksuoto sidabro praustuvo komplektas ir taurė.

Už galimybę eksponuoti Vilniuje vertybes iš Rusijos saugyklų dėkojo į parodos atidarymą atvykę svečiai - Rusijos archyvų federalinės tarnybos vadovas profesorius Vladimiras Kozlovas, Senųjų aktų archyvo direktorius dr. Michailas Ryženkovas, Kremliaus muziejų direktoriaus pavaduotoja dr. Olga Mironova, Valstybinio istorijos muziejaus direktoriaus pavaduotojas Vadimas Jegorovas.

Mes turime stengtis, kalbėjo Rusijos mokslininkai, savo istoriją reprezentuoti kultūros vertybėmis, taikaus sambūvio dokumentais, o ne karo relikvijomis. Tai labai svarbu ateičiai, gerai, kad Lietuvos jaunimas turės galimybę pamatyti išskirtinės reikšmės eksponatus.

Ši paroda pradeda parodų ciklą, pristatantį Lietuvos kultūros ir istorijos paveldą, saugomą kitų šalių saugyklose. Paroda veiks iki spalio 15 dienos.

MINIMAS VILNIAUS GETO SUNAIKINIMO 60-METIS

Vilnius, rugsėjo 22 d. (ELTA). Vilniuje ir Kaune vyko Lietuvos žydų genocido dienos ir Vilniaus geto sunaikinimo 60-mečio minėjimo renginiai.

Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centre vyko Tarptautinė mokslinė konferencija “Litvakai ir jų pasaulis”. Konferenciją surengė Tarptautinė komisija nacių ir sovietų okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti. Vėliau buvo atidaryta Lenkijos žydų kultūros fondo parengta paroda “Mes vis dar matome išnykusius jų veidus”. Vakare Kauno IX forto muziejuje atidengtos skulptoriaus Arbito Blato sukurtos septynios plaketės Holokausto tema. Šiuos meno kūrinius padovanojo Reginos Resnik-Blatas ir Prancūzijos deportuotų ir nužudytų žydų sūnų ir dukterų asociacijos pirmininkas Serge Klarsfeld. Pagrindiniai minėjimo renginiai Vilniuje vyko rugsėjo 23-ąją, Žydų genocido dieną.

Trijų daktarų pasitarimas. Prof. dr. Juozas Skirius, kairėje, prof. dr. Leonardas Šimutis ir prof. dr. Jonas Račkauskas tariausi dėl Amerikos Lietuvių Tarybos steigėjo ir žymaus Amerikos lietuvio, redaktoriaus Leonardo Šimučio archyvo reikalų. S. Miglinienės nuotr.

ARAFAT ŠĮ KARTĄ DAR IŠLIKO GYVAS

Aleksas Vitkus

liucija buvo Amerikos atstovo John Negroponte tuojau pat vetuota, teigiant, kad joje buvo nepakankamai sukritikuoti palestiniečių ekstremistai!

Toks žydų išpuolis sukėlė triukšmo ir kitur. Anglijos vyriausybė ragino Izraelį nesimti jokių neapgalvotų žygių. Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Juri Fedorov išreiškė baimę, kad bandymas nužudyti Arafat greičiausiai sukeltų didžiulę naujo terorizmo bangą. Panašų susirūpinimą išreiškė ir ES užsienio politikos vadovas Javier Solana.

Čia man prisimena *Chicago Tribune*: rugsėjo 16 laidos vedamųjų puslapio karikatūra. Ten Sharon taip sako Arafatui: “Sveikinu! Jūs tik ką laimėjote vienos krypties bilietą, visos išlaidos apmokėtos skristi bet kuria jūsų pasirinkta oro linija”, į ką Arafat trumpai atsako: “O jei aš pasakysiu - ne? “Tuo-met”, - sako Sharon, - “skrisi mūsų oro linija”.

Bandymai sutaikyti palestiniečių ir Izraelio interesus rimtai prasidėjo jau 1978 m. prezidento Jimmy Carter iniciatyva vedamomis Camp David derybomis. Nuo jų jau praėjo 25 metai, ir jokių teigiamų rezultatų nėra. Tą sukaktį minėdamas Carter pagaliau prisipažino, kad viena iš priežasčių, kad ir šiandien tas klausimas dar neišspręstas, yra faktas, kad tame ginče Amerika niekada nebuvo visiškai bešališka, visuomet linkusi palaikyti Izraelio interesus. “Mes turime lygiai atsi-

žvelgti į abi puses, ir jas vienu-dai traktuoti”, - sako buvęs prez. Carter. Ką į tai atsakė Bush administracijos atstovas? Praktiškai - nieko, nes jis tik tuščiai ir išsisukinėjančiai pasakė: “Mes stumiame ‘žemėlapių’ planą, ir bandome abi puses suvesti į vieną”.

Iki šiol dauguma palestiniečių ir žydų, Arabų lyga, JT, ES ir Amerika sutinka su dviejų nepriklausomų valstybių - Izraelio ir Palestinos - sprendimu. Bet yra ir kitaip galvojančių. “O kodėl nepagalvoti apie vieną bendrą valstybę, panašiai kaip yra atsitikę ir su Pietų Afrika, kur baltieji gyvena kartu su juodaisiais, kur bandoma įvesti “vienas žmogus - vienas balsas” politinė sistema?”, - sako palestiniečių mąstytojas Edward W. Said ir Izraelio Meron Benvenisti. Dauguma izraelitų, žinoma, bijo, kad ilgai tokia valstybė virstų arabų valstybe dėl jų daug didesnio gimstamumo. Nelabai to laukti nori ir suprantamai nekantrūs palestiniečiai.

Lieka tik dviejų valstybių sprendimas, ir jo sprendimo laukiame jau nuo 1947 metų. Deja, kol vienintelė likusi pasaulio super-galybė neatsižvelgs bešališkai į abi puses, teisingos taikos nebus. Kaip jos galime tikėtis, kai Amerika pateisina savo žygį prieš Iraką, kadangi Saddam Hussein nesilaikė JT rezoliucijų, tuo tarpu kai Izraelis kasmet gauna iš Amerikos beveik 4 milijardus dolerių, kurie Izraelį įgalina ignoruoti JT rezoliucijas ir viso pasaulio valią?

PRENUMERUOKITE *DIRVĄ*

**METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLASE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00**

**LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

RENGIAMAS NAUJAS TRIJŲ BALTIJOS ŠALIŲ KARINIS PROJEKTAS

Vilnius, rugsėjo 26 d. (ELTA). Devynerius metus trukusi Baltijos taikos palaikymo bataliono (BALTBAT) misija baigta. Lietuvos kariuomenėje ruošiamasi naujam bendram trijų Baltijos šalių Sausumos pajėgų projektui.

Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis BALTBAT projektą laiko vienu iš sėkmingo trijų Baltijos šalių karinio bendradarbiavimo pavyzdžių. J. Kronkaičio vertinimu, projektas davė daug karinės naudos visoms valstybėms: seržantai, puskarininkiai ir karininkai buvo parengti pagal NATO standartus ir reikalavimus, jų nauja vadovavimo patirtis bei koviniai įgūdžiai buvo patikrinti BALTBAT kariams dalyvaujant karinėse pratybose, tarptautinėse taikos įvedimo ir palaikymo operacijose. NATO šalių ekspertai šiuos įgūdžius labai gerai įvertino.

BALTBAT projektas buvo pradėtas 1994 m. Rygoje pasirašius trišalę Baltijos šalių sutartį įkurti Baltijos šalių taikos palaikymo batalioną. BALTBAT štabui pradėjus veiklą Adažiuose (Latvija) pagal "Partnerystės taikos labui" (PfP) programą, Skan-

dinavijos ir kitos Vakarų Europos valstybės išipareigojo remti BALTBAT kūrimą struktūros, personalo parinkimo ir mokymo, ekipuotės komplektavimo bei projekto administravimo srityse. Jau nuo 1997 m., pasibaigus pradiniam pasirengimo etapui, batalionas buvo parengtas vykdyti visas taikos palaikymo užduotis.

Nuo BALTBAT įkūrimo iki šių dienų daugelis trijų Baltijos šalių karių dalyvavo tarptautinėse SFOR operacijose kartu su Danijos ir Švedijos padaliniais.

1997-2000 m. BALTBAT buvo rengiamas vykdyti visas kovines operacijas ir 2000 m. įvyko pirmosios karinės pratybos "Baltic Eagle", kurios įtvirtino bataliono pasirėngimą koviniams veiksams.

Nuo 2001 m. BALTBAT šalys pradėjo atskirus projektus su skirtingomis Skandinavijos šalimis. Lietuva su Danija pradėjo LITBAT projektą, Latvija su Švedija - LATBAT ir Estija su Suomija - ESTBAT. Šiuo metu visi šie projektai sėkmingai plėtojami ir BALTBAT misija laikoma baigta. "Baltijos šalių kariai puikiai išmoko NATO šalių karinės sąveikos procedūras,

Edmontono, Kanada, Lietuvių namų 50 metų sukakties šventės garbės svečiai: Lietuvos ambasadorė Kanadai Sigutė Jakštonytė, Edmontono Bendruomenės pirm. Kostas Žolpis, Edmontono Latvių Bendruomenės pirm. Daina Anita Bruners. Stovi: KLB pirm. Rūta Žilinskienė, Albertos vaikų priežiūros ministrė Iris Evans, programos pravedėja ir ilgametis Edmontono Lietuvių veikėjas dr. Vincas Kadis.

perėmė kovinę patirtį, išmoko planuoti ir dirbti savarankiškai", - pabrėžia Lietuvos Kariuomenės vadovybės atstovė spaudai Danguolė Bičkauskienė. Šiuo metu Lietuvos kariuomenėje vyksta pasiruošimas naujam bendram Baltijos šalių Sausumos pajėgų projektui. Planuojama, kad iki šių metų pabaigos suderintas trišalis susitarimas bus perduotas svarstyti Baltijos šalių kariuomenių vadų komitetui.

• **Prez. Rolandas Paksas** pritaria siūlymui priimti įstatymą, kuriame būtų reglamentuota piliečių skundų, prašymų nagrinėjimo tvarka. "Mažiau biurokratizmo ir daugiau žmogiškumo bei atjautos", - kalbėdamas apie darbą su žmonių laiškais pabrėžė susitikime su Seimo kontrolierių įstaigos vadovu Romu Valentukevičiumi R. Paksas. Pagrindinė Seimo kontrolierių įstaigos misija - ginti žmogų nuo valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo. Per metus į Seimo į kontrolierių įstaigą kreipiasi apie 2,5 tūkstančio piliečių, neradusių teisybės valstybės ir savi-valdybių institucijose, patyrusių pareigūnų piktnaudžiavimą ar biurokratizmą, ir ši tendencija nemažėja.

Pasak Seimo kontrolierių įstaigos vadovo R. Valentukevičiaus, 1992 metais Vyriausybės nustatyta darbo su žmonių laiškais tvarka yra pasenusi, neatitinka laiko reikalavimų.

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XXI

JAV prezidento, Kongreso smerkimo kampanija baigėsi sausio 28 d. Įdomu, jog nė viename laikraštyje, nė vienoje televizijos ar radijo laidoje, nė viename mitinge taip ir nebuvo pacituotas nors vienas sakinelis iš JAV prezidento pareiškimo.

Jį žinojo tik LKP CK vadai R. Songaila, N. Mitkinas ir dar vienas kitas ypač patikimas veikėjas, nes iš Maskvos į LKP CK pareiškimas perduotas su užrašu "ypatingai slaptai". Ir Vilniuje jis gautas 1988 m. vasario 12 d. jau laisvai išverstas į rusų kalbą. JAV prezidentas R. Reaganas tame savo pareiškime (pagal rusiškąjį tekstą) rašo: "Prieš 70 metų, 1918 m. vasario 16 d., Lietuvos Valstybės Taryba paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Lietuvos valstybės suverenitetas pripažintas viso pasaulio, 1920 m. netgi SSRS. 1921 m. Lietuva įstojo į Tautų lygą ir daugiau kaip 20 metų lietuviai buvo laisvi, turėjo savo Vyriausybę, garantavusią visų piliečių pilietinę ir religinę laisvę.

Atstatytas Trijų kryžių paminklas. 1989.06.14.

1940 m. birželį, nepraėjus net metams po Molotovo ir Ribentropo pakto, SSRS įsiveržė į Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes ir jas okupavo. JAV nedviprasmiškai pasmerkė lietuvių tautos nacionalinio suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimą, ir jo mes laikėmės visą laiką. Mes niekuomet nepripažinome ir nepripažinsime teisėtu Lietuvos įtraukimo į SSRS sudėtį.

Amerikiečiai, visuomet ypač džiaugsmingai pažymintys savo Nepriklausomybės

dieną, sveikina lietuvių tautą su Nepriklausomybės jubiliejumi. Amerika visada buvo Lietuvos viltis. Amerikiečiai labai brangina nepriklausomybę, saugo Dievo duotas teises ir nerimauja, kad Lietuvoje nesiliauja religiniai ir politiniai persekiojimai, prievarta rusifikuojama, uždrausti net ryšiai su užsienyje gyvenančiais tautiečiais. Dėl viso to mes ir demonstruojame savo solidarumą lietuvių tautai, prisijungiamo prie jos, švenčiančios nepriklausomybės

70-metį, ir tikime, jog jos laisvės dvasia nesunaikinama. Mes didžiuojamės narsiąja lietuvių tautos dukra Nijole Sadūnaite, vyriškai pasiaukojusia Tėvynei, rašiusia net iš gulago: "Mūsų trumpas buvimas žemėje yra skirtas ne poilsiui, o kovoti už žmonių širdis"; mes didžiuojamės šimtais kitų kovotojų Vilniuje, Kaune ir kitose vietose, pasiaukojusių kilniausiems idealams.

Kongresas, pritardamas lietuvių tautos laisvės ištikimybei, tvirtindamas savo rezoliuciją Nr.39, skelbia 1988 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės diena ir prašo JAV prezidento šia proga paskelbti šį pareiškimą.

Atsižvelgdamas į tai, aš, JAV prezidentas Ronaldas Reaganas, skelbiu 1988 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės diena ir kviečiu visus JAV žmones pažymėti tą dieną būtinomis ceremonijomis kaip mūsų ištikimybę ir pritarimą visoms tautoms, siekiančioms laisvės ir nepriklausomybės.

Aš 212-aisiais JAV nepriklausomybės metais, 1988 m. vasario 11 d., patvirtinu šį pareiškimą savo parašu.

Ronaldas Reaganas".

Vasario 15-20 d. Vilniuje, Kaune buvo daug milicijos, civiliai apsirengusių saugumiečių. Jų ypač daug buvo Vilniuje

- prie A.Mickevičiaus paminklo, Katedros aikštėje, apie Rasų kapines, kur palaidotas J. Basanavičius, kiti lietuvių tautos žadintojai. Buvo suimta nemažai buvusių politinių kalinių, disidentų.

Maskva leido į Vilnių atvykti keletui užsienio valstybių korespondentų. Tačiau jie visi buvo globojami kagėbistų, vaišinti restoranuose, vėžinti po Vilnių ir jo apylinkes, ypač daug rodyta naujųjų statybų: žiūrėkite, kokia šiandien klesinti Lietuva!

Apie užsienio korespondentų mulkinimą Lietuvos laisvės lygos nariai R. Ragaišis, L. Laurinskas, B. Poškus, A. Vaišnoras, A. Statkevičius ir kiti 1988 m. kovo 10 d. laiške Reuter korespondentui p. Evansui rašė: "...Žinoma, gėda Jums prisipažinti, kad Jūsų vienų niekur neleido, kad matėte tik Potiomkino kaimus. Tad neatsitiktinai jau vasario 17 d. LKP CK Jūsų palydovams buvo padėkota (...). Bet Jūs net neišdrįsote sėsti į taksi ir aplankyti disidentų, kurių adresus gavote dar Maskvoje. Žinoma, Vasario 16-ąją daugelis tų disidentų praleido KGB rūsyje. Tačiau jų žmonos, vaikai ir tėvai būtų papasakoję daugiau, negu parodė kagėbistai(...).

(Bus daugiau)

KANADOS LIETUVIŲ VEIKLA

KONCERTAI PO DAINŲ ŠVENTĖS LIETUVOJ

Toronto chorų "Aro", "Dainos" ir Lilijos Turūtaitės ir Vytauto Mašalo giesmės pasiekė ir Lietuvą. Su kokia meile ir džiaugsmu maža mūsų grupelė dalyvavo ne tik tūkstantinėje minioje, atlikdami Dainų šventės repertuarą, bet ir Lietuvos bažnyčiose.

Tad, prieš išsiskirstant mūsų choristams, mūsų vadovė Lilija suorganizavo eilę bažnytinių koncertų žaviuose Lietuvos kampeliuose, įskaitant jos gimtinę Kačerginę, netoli Kauno.

Čia bažnyčios buvo pripildytos jau laukiančių žmonių,

biai turime visi trauktis į šonus ir į viršų, palaisvinant vietas ne-sibaigiančiam srautui jaunimo. O jų - kaip skruzdėlyčių, eina ir eina be perstojo, nors lietus pila kaip iš "kibiro".

Žiūrovų neapmatoma minia, nejuda nei vienas iš savo vietų, apsidengę nuo lietaus visokiausiom priemonėm. Choristai dar traukias, spaudžiasi, o vaikučių eilėms galo nesimato. Kartu lipa ir jauni orkestrantai iš visų Lietuvos vietovių, nešini savo sulytais pučiamaisiais ir mušamaisiais instrumentais. Begalinis entuziazmas! Kaip smagu matyti ir girdėti taip meistriškai grojant jaunimą.

Tūkstančiai balsų traukia

Mindaugo močiutė Salomėja Idzelienė, Mindaugas Idzelis, Regina Idzelienė, dr. Augustinas Idzelis, teta Jadvyga Idzelienė, giminaitis Jurgis Idzelis, prieky Mindaugo broliai: Vytukas ir Aidai Idzeliai. Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

ŠEIMOS DŽIAUGSMAS

Idzelių, Pliodžinskių, Kliorių šeimos, giminės, bičiuliai ir draugai susirinko gražią vasaros popietę švęsti dr. Augustino ir Reginos Idzelių sūnaus Mindaugo mokslo baigtuves. Iš toliau atvažiavo giminaičiai Jurgis ir Elvyra Idzeliai.

Mindaugas stropiai mokinosi ir sėkmingai baigė Rochester Institute of Technology Computer Science mokslus. Jis dirbs didelėje firmoje savo srityje North Carolina valstijoje. Džiaugėsi jo tėvai, kad sūnus, sportavęs Žaibe, dalyvavęs ateitininkuose, Dainavos stovyklose, baigęs lituanistinę mokyklą, palaikė lietuviškus ryšius, nors ir atokiau, mokinosi ir kad baigė sėkmingai universitetą. Džiaugėsi ir Clevelando kolonija.

Dr. Viktoras Stankus

Toronto pensininkų klubo "Dainos" choro pirmininkas Vytautas Mašalas su vadove muz. sol. Lilija Turūtaite įteikia piniginę auką Lietuvos liaudies centro ir Pasaulio lietuvių dainų šventės direktoriui Juozui Mikutavičiui už chorių prieglobstį.

su dideliu įdomumu norinčių išgirsti atvežtų mūsų giesmių. Ne vienas nubraukė ašarą, sujaudintas gražiomis melodijomis ir tekstais. O mūsų vyrai, pasipuošę "Aro" baltomis uniformomis, moterys gintarais, giedodjo iš visos širdies.

Po to gauti buvo dar pakvietimai iš Palangos ir Klaipėdos bažnyčių, kuriose pakartotinus koncertus atliko muz. sol. Lilija Turūtaitė ir Vytautas Mašalas.

Apsilankymo prisiminimui mes padovanojome Lietuvos radijui ir televizijai, o taip pat ir eilei chorų vadovų ir choristų, mūsų chorų ir duetų plokšteles. Neužilgo teko jas ir per radiją girdėti! Tai ir dar vienas įrodymas, kad mūsų dainos jau skamba ir Lietuvoje!

Nors Dainų šventė nutolo, tačiau prisiminimai vis dar gyvi. Dainuojam Vingio parko miškinioje estradoje, apsupti senų ir jaunų tautiečių iš skirtingų pasaulio kraštų: mūsų kairėj čikagiečiai, dešinėj - grupė iš Lenkijos, prieky Montrelio merginos, užnugarį, vos žemiau orkestro, lietuviai iš Rusijos. Visi traukiam išmoktas, gražias dainas.

Antra koncerto dalis: sku-

puikias, jaunimui pritaikytas dainas, kaip "Kelias į mokyklą, Linksmas traukinys," tas masinis "Čiu-čiu"... Mūsų jaunimas Lietuvoj pasirodė ypač šauniai, nesulyginsi su šių laikų jaunimo reikimais.

Jei verta įrašyti ką nors į pasaulio nuostabumų, Guinness knygas, tai ši Lietuvos šventė tikrai turėtų patekti.

Gaila, kad tiek nuostabių renginių buvo sutalpinti vienoje savaitėje. O taip pat kiek gaila ir dėl stokos reklamos, kad sukviest daugiau lankytojų iš kitų kraštų bei jų finansinių įnašų į Lietuvos ekonomiką. (Viešbučiai nusiskundė neturėję užtektinai svečių.)

Dievas leis, už keturių metų ir vėl dainuosime Lietuvoj!

TAUTINIAMS NAMAMS - 50

Š.m. gegužės 3-4 dienomis Edmontono lietuvių bendruomenė šauniai atšventė savo tautinių namų 50-metį!

Šia proga buvo pakviesta Lietuvos ambasadorė Kanadai, Sigutė Jakštonytė, K.L. Bendruomenės pirmininkė Rūta Žilinskienė, kun. Edmondas J. Putrimas iš Toronto. Tarp kitų garbės svečių, tariančių sveikinimus, buvo lietuvių kilmės Al-

bertos ministrė Iris Evans ir Edmontono latvių bendruomenės pirmininkė Daina Anita Bruners. Edmontono Bendruomenės pirm. Kosto Žolpio, dr. Vinco Kadžio ir kitų narių iniciatyva, jubiliejaus minėjimas sutraukė pilnutėlę salę svečių.

Puiki vakarienė prasidėjo kun. Putrimo sukalbėta malda, sekant Edmontono Bendruomenės sekretorės Nijolės B. Koris įdomiai paruoštu lietuvių įsikūrimo pristatymu skaidrėmis bei apibūdinimu. Svečiai, be abejo, atpažino save ar savo artimuosius iš praeities nuotraukų.

Būdinga, jog pokariniame emigracijos laike pirmosios skaidrės rodo gražias lietuvaiteles ir jaunus vyrus šokant ir dainuojant o, vėliau jau su vaikučiais piknikaujant, kunigo P. Baltakio suteikiančio jiems pirmąsias komunijas.

Jubiliejaus minėjimas buvo užbaigtas Lilijos Turūtaitės ir Vytauto Mašalo koncertu. Publika buvo pasiilgusi lietuviškų dainų ir savo dėkingumą reiškė dosniais aplodismentais.

Lietuvių namų pastatas buvo kokybiškai atnaujintas ir sumaniai pritaikytas ir pamaldom. Kun. Edmondo Putrimo laikomos šv. Mišios sekmdienį ir vėl apščiai pritraukė maldininkų. Po pietų Žilinskienė pravedė susirinkimą.

RODNEY, ONTARIO

Gegužės 11 d. Rodney apylinkės lietuviai atšventė Motinos dieną puikioj Šv. Ma-

rijos bažnyčioj bei šalimoj jos salėj. KLB skyriaus pirmininkas Jonas Statkevičius pakvietė kun. Kazį Kaknevičių iš Londono, Ont., atlaikyti šv. Mišias, o muz. Liliją Turūtaitę ir Vytautą Mašalą iš Toronto, prisidėti lietuviškomis giesmėmis.

J. Statkevičius skaitė šv. Raštą o, kun. Kaknevičius pasakė gražų, motinoms pritaikytą pamokslą.

Po to visi lankytojai perėjo į parapijos salę, kur dainininkai pravedė gražių dainų koncertą ir įtraukė visus dalyvius į liaudies dainų pynes. Pakilo ir apetitas, nes vietos ponios turėjo jau padengusios stalus su puikiai pagamintu maistu bei pyragų ir tortų skanumynais.

CALGARY, ALBERTA

Atgaivinti sielą lietuviška malda, pasisemti naujo lietuviško įkvėpimo bei pasigrožėti lietuviška daina gegužės 5-6 dienoms K.L.B. Kalgario apylinkės tarybos narys Kęstutis

Dubauskas, pasitiko šio miesto oro uoste atvykusius visos Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkę Rūtą Žilinskienę ir jos kvistus dainininkus Liliją Turūtaitę ir Vytautą Mašalą.

Šv. Cecilijos bažnyčioje kun. Edmondas J. Putrimas atnašavo šv. Mišių auką. Vargoms užgrojus, suskambėjo Lilijos ir Vytauto naujai parinktų, gražių giesmių duetai.

Po mišių buvo vaišės, po kurių dainininkai iš Toronto pravedė neformalų koncertą - muz. Turūtaitė grojo akordeonu, dalyvius įsitraukdama į bendras, smagias dainas.

Sekančią dieną Kęstutis Dubauskas su dr. Jonu Zubiū, svečiams iš Toronto suorganizavo iškylą į gražią Lake Louise vietovę bei Banf'o indėnų muziejų.

Grįžus Kalgarin Žilinskienė susitiko su K.L.B. nariais, maloniam pasikalbėjimui.

Vytautas Mašalas

Bendras vaizdas iš Edmontono Lietuvių namų jubiliejaus banketo gegužės 3-čią dieną.

Sodybos vaizdas gegužinės metu, priekyje vyriausias virėjas David Rubinski. E.Klimo nuotr.

MŪSŲ GEGUŽINĖJE NELIJO!

Rugsėjo 7 d. išaušo malonus vasaros rytas: saulutė švietė, vėjelis gaivino. Tą sekmadienį buvo Šv. Jurgio parapijos metinė gegužinė ir sugrįžtuvės. Po klebono kun. Juozo Bacevičiaus aukotų Mišių ir palaiminimo nužygiavom klebonijos sodan. Ten radom sustatytus ir apdengtus stalus su kėdėmis. Kad nepritruktų kam nors pavėsio, buvo ir palapinių stogai sustatyti. Dalis stalų buvo apkrauti valgiais, o kiti gausiais “kiniečių” loterijos uždėliais (dovanomis). Po viena tokių pastogių radom televizijos ekraną, kur sporto sirgaliai stebėjo miesto stadione vykusias rungtynes. Mes gi susėdę prie stalų pamatėme, kad Rimas Čepulis ir Dovydas Rubinski gardelėje kepa kvapnias dešreles ir kotletus, kuriuos jiedu vos spėjo dalinti praalkusiems. Visiems su šypsena patarė mūsų atžalynas. Čia buvo gausus pasirinkimas visokių - troškintų ir netroškintų mišrainių bei kopūstų salotų. Šiais valgiais pasisotinę, grįžome prie saldumynų kavutei bei įvairiaspalviams pyragaičiams, zucchini pyragui, vyšniniam pyragui, dar kitiems skanėstams pasiimti. Reik tik stebėtis mūsų šeimininkių naujai atrastais receptais. Atsivėsitimui visus su valgomų ledų kaušeliais apdalino Virginija Rubinski.

Vos užbaigę vaišes sulaukėme loterijų traukimų. Pirmoji buvo įprastinė sekmadienio skeltinė 50/50 loterija, kurią kartojo su naujais laimėtojais. Gausi buvo “kiniečių” loterija, kurioje daugelis dalyvavo ir visiems teko po dovanėlę. Trečias traukimas buvo atvykusiems šion gegužinėn (door prize). Galiausiai buvo ištraukti pini-ginės loterijos laimėjimai. Laimėtojais tapo: 500 dol. - Josephine Suopis, 200 dol. - Beth Thompson, ir po 100 dol. laimėjo - Izolda Juodišius, Kazimieras Bruozis ir Mike Mihalic.

Tuo laiku sporto sirgaliai triukšmingai stebėjo televizijoje rodomas rungtynes. Ten vienas - kitas sriubčiojo alutį. Čia jiems patarnavo Algis Martinėnas, pumpuodamas iš statinaitės alų.

Prie klebonijos verandos radome Rūtos Degutienės surinktą nuotraukų parodą iš 50 m. sukakties šventės nuo mūsų atvykimo į JAV.

Nejučiomis atskubėjo popietis ir skirstėmės namo. Nuotaika buvo puiki, nes ten dalyvavo daug jaunimo, kurie išblaškė senelius iš kasdienybės. Ačiū Parapijos klebonui, Parapijos tarybai bei jų talkininkams už tokį nuostabų sekmadienį.

Gerardas Juškėnas

AREA SCHOOL DISTRICTS BEGIN GED CLASSES

Free GED Classes will begin in area school districts in September. GED and pre-GED classes focus on improving basic skills in math, reading and writing. Experienced instructors guide students through individualized programs to prepare for all five areas of the GED Test-Writing Skills, Social Studies, Science, Literature and Math (including Algebra and Geometry). To register or for more information, please call your local school district or NE ABLE Resource Center at 216-261-7076:

Berea City Schools, Cleveland City Schools, Cleveland Hts-University Hts. Schools, Cuyahoga Valley Career Center, Cuyahoga Community College, East Cleveland City Schools, Euclid City Schools, Lakewood City Schools, Mayfield City Schools, Medina County Career Center, North Olmstead City Schools, Parma City Schools, Rocky River City Schools, Strongsville-Brecksville City Schools, and Westlake-Rocky River City Schools.

Volunteers are needed to tutor adult students in acquiring basic skills. Call your local school district or Cleveland Reads at 436-2229 to volunteer.

A Public Service Announcement, courtesy of DIRVA.

ALTO SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos, jungiančios 15 centrinių organizacijų, 63-sis suvažiavimas vyks lapkričio 9 d., šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Suvažiavimo metu bus apžvelgti nuveikti darbai, vyks aktualios diskusijos ir bus patvirtintos ateities darbų gairės. Daugiau informacijos ALTo raštinėje telefonu 773-735-6677.

ALTo info

BALFO PRANEŠIMAS

Artėjant spaliiui - BALFo tradiciniam aukų rinkimo mėnesiui - Detroito skyriaus valdyba maloniai kviečia visus BALFo narius ir rėmėjus įteikti savo metinę auką BALFo rinkėjams įprasta tvarka prie lietuviškųjų parapijų sekmadieniais arba pasiūsti ją paštu skyriaus išdininkui **Vladui Staškui, 10037 Hazelton, Redford, MI 48239-1427**, rašant čekius **United Lithuanian Relief Fund** arba BALFAS vardu.

Valdyba

CHICAGO, IL

PRIMADONOS KONCERTAS

Violetos Urmanavičiūtės, kuri pasaulio operų sferose žinoma Urmanos pavarde, koncertas įvyko rugsėjo 21 d. Morton auditorijos salėje, Cicero mieste. Pasaulio operų scenose mielai laukiama balso menininkė, pirmą kartą suteikė lietuviams nepakartojamą meno popietę. Klausydami jos dainavimo, įsitikinome, kad ji tikrai verta tų muzikos kritikų vertinimų, kuriuos skaitėme lietuvių ir Europos kraštų spaudoje. Solistę palydėjo simfoninis orkestras. Maestro Alvydo Vasaičio diriguojamas orkestras grojo ir atskirus kūrinius, pradėdamas koncertą su uvertiūra iš V. Klovos operos “Pilėnai”.

Kai buvo atlikta visa koncerto programa, klausytojai pakilo nuo kėdžių ir prašė dar padainuoti. Nelengvai solistė pasidavė mūsų prašymui, bet padainavo Puccini Toscos ariją. Publikai šaukiant bis, bravo, ji dar kartą grįžo į sceną. O kai klausytojai vis dar prašė dainuoti, solistė be jokio akompanimento padainavo J. Gruodžio aranžuotą “Ulijonos” liaudies dainą.

VR

NEW YORK, NY

APVYLĖ ČIKAGOS “ŽALTVYKSLĖS” TEATRAS

Turėjome progos pamatyti Čikagos “Žaltvykslės” teatro pastatyta vaidinimą. Ilonos Čiapaitės režisuotą 1952 m. garsaus Amerikos dramaturgo Tennessee Williams vienaveiksmę pjesę “This Property is Condemned” - lietuviškai “Pasmerkti namai”.

Perskaite laikraštyje *Drauge* labai teigiamus atsiliepimus, ir keletą ne visai teigiamų, buvome labai susidomėję šiuo pastatymu, nes New Yorko scenoje seniai jokio vaidinimo nebuvo.

Šis vaidinimas yra labai charakteringas. Daug jausmų, sudėtinga pietinės Amerikos psichologija. Jauna mergaitė Willi pasakoja atsitiktinai sutiktam jaunam vyrui savo mirusios sesers Alva tragišką istoriją. Veiksmas vyksta Mississippi depresijos laikotarpiu. Pačiame tekste yra visi tipiškai Williams kūrybos elementai - jauna, širdyje nekalta moteris, pilna svajonių, troškimų, nesusiderinusi su realybe; yra ir valdinga motina, ir taip pat realistas vyras iš ne mielaširdingo pasaulio. Kaip ir visose Williams pjesėse, yra tas miglotumas, neaiškumas, paslėpti jausmai. Deja, šiame pastatyme akivaizdžiai to trūko. Scenoje matėme ne ypatingai geras dekoracijas, kurių paskirtis nebuvo iš karto aiški - kaip, pavyzdžiui, paguldytos kopėčios, simbolizuojančios traukinio bėgius. Suprantama, buvo sunku sukurti ir pastatyti bet kokias dekoracijas šioje nuomotoje salėje per trumpą laiką. Bet svarbiausia, ko trūko, mūsų nuomone, tai būtent tos Williams nostalgijos, to ilgesio. Willi vaidmenyje Dalia Cidzikaitė labai energingai, vos ne akrobatiškai, mušė, stumdė Liną Umbrasą, šaukė ir, bendrai, labai išraiškiai interpretavo šią rolę. Umbrasas, iš kitos pusės, atrodė kaip sugautas ir sustingęs šioje rolėje, ir jo nepatogumas jautėsi. Tarpe šių dviejų aktorių nesijautė jokio dvasinio ryšio. Žmonės, kurie buvo neskaitė šio vaidinimo, arba net nematė 1966 metų filmo su talentinga Natalie Wood ir Robert Redford, tikriausiai turėjo sunkumų sekti pačią intrigą. Be abejo, pasirinktas siužetas gal ir nelabai tinkamas lietuviškai publikai, kuri nepažįsta Tennessee Williams, nes jis yra sunkiai interpretuojamas. Vis dėlto, į kiekvieno krašto psichologiją reikia įsigilinti, o į rašytojo psichologiją dar daugiau.

Šituo pastatymu dauguma žiūrovų liko kiek nusivylę, nes buvo daug fizinio veiksmo, ir neužtenkamai dvasinio jausmo. Iš kitos pusės, esame labai patenkinti, kad turėjome progą pamatyti šį vaidinimą ir sveikiname jauną teatro grupę su pastangomis.

Dr. Giedrė Kumpikas

LIETUVA IR PASAULIS

EUROPOS KONSTITUCIJA

Vilnius, rugsėjo 25 d. (ELTA). Lietuvos užsienio reikalų ministro Antano Valionio kvietimu į Lietuvą atvyksta Europos Komisijos atstovas Konvente dėl Europos ateities, ES teisingumo ir vidaus reikalų komisaras Antonio Vitorino.

Komisaras skaitys pranešimą apskritojo stalo diskusijoje “Kokios Konstitucijos reikia Europai”. Šią diskusiją rengia Užsienio reikalų ministerija bei Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas.

Diskusijos tikslas - dar kartą aptarti Konvento dėl Europos Sąjungos ateities parengtą Sutarties dėl Europos Konstitucijos projektą, apžvelgti galimą nuomonių ir pozicijų įvairovę bei Lietuvos poziciją spalio 4 dieną Romoje prasidėsiančioje Europos Sąjungos tarpvyriausybiniėje konferencijoje.

Diskusijoje dalyvaus Lietuvos politikai, akademiniai sluoksniai, nevyriausybinių organizacijų ir žiniasklaidos atstovai, Prancūzijos, Austrijos, Suomijos politikai, diplomatai.

Antonio Vitorino susitiks su Ministru pirmininku Algirdu Brazausku ir aptars tranzito iš ir į Kaliningrado sritį schemos veikimą. Vyriausybės vadovas taip pat supažindins komisarą su idėja Lietuvoje įkurti ES pasienio tarnybų pareigūnų mokymo centrą.

ES teisingumo ir vidaus reikalų komisarui bus parodyta ir būsimoji ES rytinė siena. Jis aplankys Medininkų pasienio užkardą, kur susipažins su Valstybės sienos apsaugos tarnybos pasiruošimu saugoti būsimą bendrą ES išorinę sieną. Lietuvai tapus ES nare kitų metų gegužę, išorinė ES siena taps Lietuvos siena su Baltarusija ir Rusijos Karaliaučiaus sritimi.

LIETUVA KARTU SU VISAIS

Lietuva pritarė JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijai, kurioje Izraelis raginamas liautis grasinęs palestiniečių prezidentui Yasserui Arafatui. Rezoliucija priimta didele balsų persvara, tačiau, kitaip nei JT Saugumo Tarybos rezoliucijos, ji nėra privaloma. Rezoliuciją parėmė 133 valstybės, tarp jų visos dabartinės 15 ES valstybių ir 10 stojančių valstybių, tarp jų ir Lietuva. Keturios valstybės, tarp jų JAV, balsavo prieš ir penkiolika susilaikė. Rezoliucijoje reikalaujama, kad Izraelis nutrauktų politiką, siekiančią “pašalinti” Y.Arafatą.

Tarptautinio protesto bangą Izraelis sukėlė, kai vienas po kito nugriaudėjus dviem savižudžių sprogdinimams, per kuriuos žuvo penkiolika izraeliečių, paskelbė nutaręs “likviduoti” Y.Arafatą, kuris yra “kliuvinyis taikai”, tačiau nepasakė, kaip ir kada ketina tai padaryti ES narės ir kandidatės rezoliucijos tekstui vienbalsiai pritarė, kai dokumente buvo pasmerkti tiek palestiniečių savižudžių sprogdinimai, tiek ir kryptingi Izraelio veiksmai, kuriais siekiama sunaikinti palestiniečių kovotojus.

JAV anksčiau vetavo panašią rezoliuciją JT Saugumo Taryboje, tačiau Vašingtonas neturi veto teisės JT Generalinėje Asamblėjoje.

Penktadienį įvykęs balsavimas Generalinėje Asamblėjoje parodė, kad Artimųjų Rytų taikos derybų tarpininkų ketvertas, kurį sudaro Jungtinės Valstijos, Rusija, ES ir Jungtinės Tautos, nėra vieningas.

Šios šalys yra parengusios taikos “kelio gairių” planą, kuris sudarytų sąlygas Artimųjų Rytų regione iki 2005 įkurti palestiniečių valstybę, užtikrintų Izraelio saugumą ir ilgalaikę taiką regione.

PASVEIKINO LATVIJOS PREZIDENTĘ

Prezidentas Rolandas Paksas pasveikino Latvijos Respublikos Prezidentę Vairą Vyķę - Freibergā su sėkmingais referendumo dėl Latvijos narystės Europos Sąjungoje rezultatais. Prezidentas pasidžiaugė, kad dauguma referendumo dalyvių buvo už Latvijos ateitį Europoje. “Baltijos valstybių istorija mena laikus, kai mūsų valstybės ir tautos visam pasauliui buvo vienybės bei savitarpio paramos simbolis. Džiaugiuosi, jog ir šiandien mus vienija tie patys tikslai - kartu, pritarusios narystei Europos Sąjungoje, užtikrintai žengiamo į tokią Europā, kurioje valstybių santykiai grindžiami integracija, solidarumu ir bendradarbiavimu. Nuširdžiai tikiu, kad būdamos visateisės Europos Sąjungos narės dar labiau sutvirtinsime dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą, - sakoma Lietuvos vadovo sveikinimo telegramoje.

674 tūkst. 562 šeštadienio referendumo dalyvių - 67 proc. - balsavo už Latvijos stojimą į ES. 325 tūkst. 692 balsavusiųjų - 32,3 proc. - buvo prieš prisijungimą prie bloko. 7 tūkst. 97 rinkimų biuleteniai - 0,7 proc. - buvo negaliojantys.

Referendume savo nuomonę išreiškė 1 mln. 2 tūkst. 256 piliečiai, t.y. 72,53 proc. visų balsavimo teisę turinčių latvių.

LGITIC inf.

Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjai, vos atvykę į Stokholmą, tuoj išmėgino salės parketą. Šiuose moderniuose 14 tūkst. vietų rūmuose lietuviai laimėjo Europos vyrų krepšinio pirmenybes.

M. Kulbio nuotr.

BENDRADARBIAVIMAS SU KINIJA

Vilnius, rugsėjo 22 d. (ELTA). Seimo pirmininko Artūro Paulausko nuomone, pasibaigęs jo ir Lietuvos Seimo delegacijos vizitas Kinijoje davė labai gerą impulsą parlamentiniam šalių bendradarbiavimui. Pasak jo, politiniu lygiu vykstantys labai intensyvūs kontaktai leidžia pereiti prie ekonominio bendradarbiavimo stiprinimo.

“Mes visada manėme, kad Kinijos investicijos turi ateiti į Lietuvą, bet mūsų verslininkams taip pat reikėtų pamąstyti apie galimybę dirbti ten”, - sakė A. Paulauskas spaudos konferencijoje, komentuodamas pasibaigusį vizitą.

Pasak A. Paulausko, vizito metu pasirašytas memorandumas dėl Cingdao ir Klaipėdos bendradarbiavimo padeda pagrindus galimam šių dviejų miestų bendradarbiavimui.

“Jeigu Klaipėdos miesto savivaldybė ir kitos organizacijos norės ir išplėtos tame memoran-

dume įtvirtintus teiginius, tikrai galima turėti daug abipusės naudos”, - pažymėjo A. Paulauskas. Pasak jo, krovininių srautų pasukimas per Klaipėdos uostą būtų labai ženkli parama ir uosto plėtrai, ir krovos įmonėms.

Memorandume numatyta bendradarbiauti verslo, kultūros, sporto ir turizmo srityse. Pati bendradarbiavimo sutartis bus pasirašyta uostamiesčiams, būsimiesiems partneriams, tiesiogiai aptarus bendradarbiavimo detales.

Cingdao - stambus Kinijos uostamiestis prie Geltonosios jūros, jame - 7 milijonai gyventojų. Tai išplėtos pramonės centras, geležinkelių mazgas.

Kinijoje su oficialiu vizitu viešėjęs Seimo pirmininkas A. Paulauskas paprašė, kad ši šalis skubiai paremtų Lietuvą tarptautinėse organizacijose.

Jau kitų metų rudenį vyks rinkimai į JT Ekonominę ir

socialinę tarybą 2005-2007 m. laikotarpiui, ir Lietuvai, pretenduojančiai tapti šios tarybos nare, pasak A. Paulausko, Kinijos parama šiuose rinkimuose būtų labai naudinga.

Susitikęs su Kinijos užsienio reikalų ministru Li Džao-sinu, Lietuvos Seimo vadovas išreiškė viltį, kad Li Džao-sinas, kaip Kinijos užsienio reikalų ministras ir buvęs ilgametis Kinijos ambasadorius prie Jungtinių Tautų, parems Lietuvos kandidatūrą į UNESCO Pasaulio paveldo komitetą. Ši narystė Lietuvai, drauge su UNESCO norinčiai išsaugoti Neringą, pastaruoju metu tapo itin aktuali. “Buvo me patikinti, kad mūsų prašymai tikrai bus rimtai apsvarstyti”, - sakė A. Paulauskas.

Kartu su Seimo pirmininku A. Paulausku Kinijoje viešėjo jo pavaduotojas Artūras Skardžius, parlamentarai Kęstutis Glaveckas ir Rimantas Sinkevičius.

• **Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis** rugsėjo 23 d. įteikė Stojimo į Europos Sąjungą sutarties ratifikacinius raštus šį pusmetį ES pirmininkaujančios Italijos Respublikos ambasadoriui Lietuvoje Bernardo Uguccioni.

Lietuvos bei dar devynių Vidurio ir Pietryčių Europos šalių stojimo į ES sutartį Seimas ratifikavo rugsėjo 16 dieną.

Balandžio 16 dieną Atėnuose 15 ES narių ir 10 stojančiųjų šalių pasirašyta sutartis įsigalios, kai jai pritaris visų 25 šalių parlamentai.

• **Dž. Robertsonui - būsimų narių padėka.** Kadenciją baigiančiam NATO generaliniam sekretoriui George Robertson būsimų organizacijos narių ambasadoriai padėkojo už asmeninį indėlį užtikrinant organizacijos plėtros sėkmę. Jam

buvo įteikta paaukuota atminimo lenta, su joje išgraviruotomis Škotijos poeto Robert Burns eilėmis bei pakviestųjų šalių ambasadorių prie NATO padėka ir parašais.

Generalinio sekretoriaus ir ambasadorių darbo susitikime G. Robertson teigė, kad tai, jog norinčių įstoti į NATO valstybių sąrašas nemažėja, liudija apie šios organizacijos gyvybingumą pasikeitusioje tarptautinėje saugumo aplinkoje. “Nevengdamas jam įprasto humoro bei kritiškų pastabų, jis linkėjo septynioms būsimoms NATO narėms toliau vykdyti savo įsipareigojimus ir tęsti pasirengimą kovoti su nepastovumu pasaulyje taip ryžtingai, kaip tai buvo daroma prieš pakvietimą”, - sakė Lietuvos ambasadorė prie NATO Gintė Damušytė.

G. Robertson jo pareigose 2004 m. sausio 1 d. pakeis naujasis NATO generalinis sekretorius - Nyderlandų užsienio reikalų ministras Jaap de Hoop Scheffer. Tai posėdyje Briuselyje nusprendė NATO Taryba, aukščiausia sprendžiamoji Aljanso institucija.

• **Prez. R. Pakso** vadovaujama Pilietybės komisija Lietuvos pilietybę suteikė keturiems užsienio piliečiams. Komisijai buvo pateiktas 21 prašymas. Visi 4 gavusieji Lietuvos pilietybę asmenys yra žinomi sportininkai, galėsiantys atstovauti Lietuvai pasaulio sporto arenoje. Lietuvos pilietybę suteikta ukrainiečiui krepšininkui Michailui Anisimovui, ispanui tenisininkui Lencinai Ribesui, futbolininkui iš Vokietijos Markusui Palioniui ir plaukikei iš Latvijos Verai Černovai.

LIETUVOS FILHARMONIJOS KONCERTAI

Lietuvos nacionalinės filharmonijos rudens ir žiemos sezono repertuaras pasižymi atlikėjų ir koncertinių programų įvairove, nauju festivaliu “Švedijos garsai”, muzikos visai šeimai ciklu, žymių džiaz muzikantų koncertais.

Pasak Nacionalinės filharmonijos generalinio direktoriaus Egidijaus Mikšio, naujam sezonui Filharmonijos kolektyvai parengė 10 stilistiškai margų programų, numatyta per 60 koncertų sostinėje ir apie pusšimtis - kituose Lietuvos miestuose. Klasikų ir šiuolaikinių kompozitorių šedevrus bei muzikines premjeras įvairaus skonio publikai atliks garsūs Lietuvos ir kvietiniai užsienio muzikai.

Rugsėjo 19 dieną Filharmonijos sezoną pradėjo Johano Sebastiano Bacho Mišios h-moll. Didingą kūrinių atliko Lietuvos kamerinis orkestras, Vilniaus savivaldybės choras “Jauna muzika”, Lietuvos, Latvijos ir Vengrijos solistai. Rugsėjo 21 dieną Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras ir britų pianistas Peter Donohoe pradėjo simfoninės muzikos sezoną Mikalojaus Konstantino Čiurlionio simfonine poema “Jūra” ir Johanes Brahms koncertu fortepijonui ir orkestrui.

Iki Naujųjų metų su Nacionaliniu simfoniniu orkestru pasirodys pianistai Mūza Rubackytė, Denisas Macujevas, smuikininkai Julianas Rachlinas, Vilhelmas Čepinskis, violončelininkas Davidas Geringas, kiti garsūs solistai.

Ši sezoną Filharmonija žada 14 premjerinių lietuvių ir užsienio kompozitorių kūrinių, tarp jų - ir Aktualios muzikos festivalio “Gaida” naujienos.

Džiazo muzikos gerbėjų laukia net 6 projektai, tarp jų - Kauno bigbendo koncertas su garsiausiais Lietuvos džiaz solistais spalio mėnesį, o gruodžio 30-ąją numatomas šventinis Viačeslavo Ganelino trio projektas “Impression”.

Spalio 16 dieną Filharmonijoje didelę Lotynų Amerikos šiuolaikinės muzikos programą atliks garsus ansamblis “Bartok” iš Čilės. Svečiai taip pat planuoja skaityti paskaitas apie Lotynų Amerikos muziką Vilniaus studentams.

Filharmonijos vadovai išskiria lapkričio 12-16 dienomis pirmą kartą rengiamą festivalį “Švedijos garsai”, kuris taps dvimetės Lietuvos ir Švedijos kultūrinių mainų programos finaline kulmi-

Scena iš Lietuvių operos Čikagoje Verdi “Kaukių baliaus” spektaklio: Ameliją dainuoja Valerija Balsytė ir burtininkę Ulriką - Ligita Čiurinskienė. J. Tamulaičio nuotr.

nacija. Septyni festivalio koncertai pristatys skirtingus muzikos žanrus, įdomius Lietuvos bei Švedijos atlikėjus. Festivalis rengiamas kartu su Švedijos institutu, Švedijos organizacija “Rikskonserter”, Lietuvos institutu ir Kultūros ministerija.

35 metų veiklos sukaktį šiemet pažymintis Čiurlionio kvartetas jubiliejiniam sezonui parengė tris programas, kurias parėmė Gėtės institutas Vilniuje ir Vokietijos bankų atstovybės Lietuvoje. Kvartetas koncertuos su

garsiais Vokietijos muzikais - klarnetininku Ibu Hausmann ir arfininke Florence Sitruk.

Vilniaus kvartetas šįmet baigia 15 koncertų ciklą “Europos Sąjungos šalių kamerinės muzikos vakarai”. Koncertuose skambės Didžiosios Britanijos, Portugalijos ir Ispanijos autorių kūriniai.

Kamerinės muzikos ansamblis “**Musica humana**” šį sezoną rengia keturis koncertus Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje, iš jų du - tra-

dicinius Kalėdų bei Naujųjų metų proga.

Gruodžio 31-osios vakarą Filharmonijos didžiojoje salėje koncertuos Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras su dainininkėmis iš Ispanijos ir Austrijos bei kylančia lietuvių operos žvaigžde **Edgaru Montvidu**. Šv. Jonų bažnyčioje paskutinį metų vakarą koncertuos Lietuvos kamerinis orkestras, vargonininkas Leopoldas Digrys, choras “Jauna muzika” ir fleitininkė iš Izraelio Bracha Kol.

TRYLIKTAME FESTIVALyje - TRYLIKA PREMJerŲ

Tryliktasis aktualios muzikos festivalis “Gaida” klausytojus sieks patraukti ne pripažintomis muziejinėmis muzikos vertybėmis, bet drąsia šiuolaikiška XXI amžiaus muzika, derinančia akademinę, improvizacinę ir populiariąją muziką.

Vilniuje spalio 9-20 dienomis Lietuvos kompozitorių sąjungos rengiamame festivalyje tradiciškai skambės vien premjeros, bus pristatoma simfoninė, kamerinė muzika, daugialypės terpės muzikiniai projektai, muzikos teatras. Klausytojai išgirs trylikos lietuvių kompozitorių premjeras, kurias atliks išskirtinę kūrybos filosofiją turintys aukščiausio lygio ansambliai.

Pasak Kompozitorių sąjungos pirmininko Remigijaus Merkelio, “Gaida” stengiasi vis daugiau dėmesio skirti šiuolaikinės muzikos, idėjų, komponavimo kokybei. Rengėjų teigimu, svarbiausias kriterijus sudarant repertuarą buvo pristatyti tuos atlikėjų kūrinius, kuriais siekiama bendrauti su klausytojais, priartinti prie jų šiuolaikinės muzikos kūrybą ir atlikimą.

Itin aukštus reikalavimus keičiančioje šių metų “Gaidoje” dalyvaus britų kvartetas “Arditti”, per 25 gyvavimo metus pelnęs pasaulinę šlovę už menišką šiuolaikinės muzikos interpretacijas, Gavin Bryars universalų muzikų ansamblis iš Jungtinės Karalystės, “Orkest de

Volharding” iš Olandijos, išsiskiriantis iš kitų ansamblių šiurkščiu, “netašytu” garsu. Taip pat skambės nauji ambicingi “Kammarensemble” iš Švedijos ir pernai įkurto “Gaida Ensemble” projektai.

Pirmą kartą “Gaidos” festivalio istorijoje klausytojai galės susitikti su viešėsiančiais kompozitoriais Luca Francesconi ir G. Bryars, dalyvauti paskaitose, diskusijose. Su kritikais iš Švedijos, Ispanijos, Italijos, Danijos galima bus dalytis nuomonėmis, vertinti.

“Arditti” kvartetas ir “Orkest de Volharding” surengs atviras repeticijas, olandų ansamblis žada atlikti specialiai ansamblui sukomponuotus studijuojančių lietuvių kompozitorių kūrinius.

Festivalį Operos ir baletoteatre pradės viena svarbiausių premjerų - Broniaus Kutavičiaus sceninis diptikas “Ugnis ir tikėjimas”. Šis kūrinys sukurta valstybės užsakymu karaliaus Mindaugo karūnavimo

750 metų jubiliejinėms iškilinėms pažymėti.

Tarp svarbiausių festivalio premjerų - naujos Loretos Narvilaitės, Ryčio Mažulio, Vytauto Laurušo simfoninės premjeros Nacionalinio simfoninio orkestro programoje, nauji kūriniai įvairių sudėčių ansambliams - iš viso 13 naujų lietuvių kompozitorių opusų.

Turiningoje šių metų programoje skambės ir keturios italų naujosios kartos kompozitoriaus L. Francesconi kompozicijos, kamerinė ukrainiečių kompozitorės Alla Zagajkevič opera, kurioje atsisakoma įprastinių operos “dėžutės” standartų. Numatyta tradicinė lietuvių ir lenkų muzikologų konferencija “Muzika muzikoje: įtakos, sąveikos, apraiškos”. Taip pat bus pristatyta pirmoji Lietuvoje išleista išskirtinio garso kompaktinė plokštelė (superaudio CD) - Vytauto V. Jurgučio “Garso kaukės”, kurią išleido švedų įrašų kompanija “Caprice”

AČIŲ UŽ GARBĖS DAKTARO VARDŲ SUTEIKIMĄ

Prezidentas Rolandas Paksas padėkojo Vilniaus Gedimino technikos universitetui už Garbės daktaro vardo suteikimą. ELTA primena, kad VGTU Senatas vienbalsiai nutarė suteikti Garbės daktaro vardą savo buvusiam auklėtiniui Prezidentui R. Paksui.

Valstybės vadovas telefonu kalbėjosi su VGTU rektoriumi Romualdu Ginevičiumi ir padėkojo universiteto vadovams už tokį aukštą ir garbingą įvertinimą. “Garbės daktaro vardas - ne tik garbė, bet ir didelė atsakomybė ir įsipareigojimas”, - sakė Prezidentas.

Eltos inf.

KETURIASDEŠIMT PIRMASIS

“Dirvos”

NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas: iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Novelės privalo būti pasirašytos slapyvardžiais. Slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Darbų pateikimas: iki 2003 m. metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Įteikimo vieta: rankraščius siųsti šiuo adresu:

“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių,
Antroji premija - 300 JAV dolerių

*Konkurso darbų vertinimo komisija sprendžia
paprastą balsų daugumą.*

LEIDINIAI APIE DIPLOMATIJĄ IR DIPLOMATUS

III

Antanas Dundzila

Lietuvos diplomatinė tarnyba
1940 06 15 - 1990 03 11

Šis 48 psl., dviem segtukais susegtas, mažoko formato 1999 pasirodęs leidinukas smulkiu šriftu labai dalykiškai, be patoso, su daug datų bei duomenų nušviečia Lietuvos diplomatinę tarnybą (LDT). Leidinio kuklumas paaiškėja viršelio antroje pusėje, tai atspaudas iš Vilniaus pedagoginio universiteto 1997 “Istorijos” XXXVI-to tomo. Straipsnio autorius yra dr. Stasys A. Bačkis (1906-1999).

Kadangi turinio nėra, tenka suminėti svarbiausius skyrius: A. Janužytės įvadą, dr. Bačchio lietuvišką tekstą iš “Istorijos”, gerai anglų kalba parašytą santrauką ir apie dr. S. Bačkį pasirodžiusios literatūros bibliografiją. Savo rašinį dr. Bačkis yra suskirstęs į keliolika poskyrių, kurie apima Diplomatinės šefo bei pasiuntinių veiklos bruožus, Lietuvos pasiuntinių likimą, veiklą Paryžiuje bei kituose kraštuose, konsulų veiklą ir kt. Bene plačiausiai aprašyta Lietuvos pasiuntinybė Vašingtone, kur dr. Bačkis rezidavo 1960-1987 m. Spėliočiau, kad didelę šio straipsnio dalį dr. Bačkis parašė dar būdamas Vašingtone, kai pasiuntinybėje turėjo reikiamus archyvus.

Apie aštuonerius metus iš-tarnavęs Kaune įvairiose parei-gose Užsienio reikalų ministe-rijoje, (tuomet dar ne daktaras) S. Bačkis 1938 buvo paskirtas į Prancūziją, į P. Klimo vado-vaujamą pasiuntinybę. Sovie-tams okupavus Lietuvą, Pary-žiuje S. Bačkiui teko skaudī pa-reiga pasiuntinybės raktus

įteikti policijai. Po karo, Lietu-vos diplomatų skaičiams ma-žėjant, dr. Bačkį kaip jauniausią amžiumi dar nepriklausomos Lietuvos Respublikos skirtą diplomata, Diplomatinės šefas S. Lozoraitis paskyrė į Vašingtoną.

Dr. Bačkis užsimena ir apie Lietuvos diplomatinės skola Latvijai, maždaug vieną mili-joną JAV dolerių. Kai išsibai-gė Lietuvos aukso atsargos JAV-se, iš kurių buvo moka-mos diplomatų algos ir kt. iš-laidos okupacijos metu, JAV Valstybės departamentui tarp-i-ninkaujant, 1981 Latvija, Lie-tuvai paskolos vardu, pradėjo mokėti išlaikymą mūsų diplo-matams iš Latvijos fondų. Spaudoje neseniai mačiau, kad ta skola Latvijai dar vis negražinta. Mano manymu, po nepriklausomo gyvenimo de-šimtmečio - iš Lietuvos pusės tai labai nediplomatiška.

Dr. Bačchio knygelė yra ne-paprastai vertinga ypač tiems, kurie ieškotų išeities taško nuosekliai LDT studijai. Jau kalbant iš laiko perspektyvos, dr. Bačkis su ponia 1993 grįžo į Lietuvą, įsikūrė Vilniuje, Vilniuje numirė. Stasio Lozo-raičio jaunesniojo žodžiais, dr. Bačkis irgi priklauso tai diplo-matų kartai, kurie “matė dra-mos pradžią ir pabaigą”. Ne tik matė, bet jos audrose gyve-no ir dirbo.

Lietuvos laisvės byla Vakaruose 1975 - 1990
Autorius Juozas Banionis šios savo knygos viršelį dar papildė “Istorinės apybraižos” paaiškinimu. Knyga skaitytoją supažindina su Lietuvos laisvi-nimo veikla Vakaruose. Ją

2002 išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos ty-rimo centras. Leidinyje sutelktas dėmesys trimis išeivijos (au-toriaus vadinamoms “laisvąja lietuvią”) visuomeninėms or-ganizacijoms - Amerikos lietu-vių tarybai (ALT), Vyriausiam Lietuvos išlaisvinimo komite-tui (VLIKui) ir Pasaulio lietu-vių bendruomenei (PLB).

Manau, reikia paaiškinimo, kodėl leidinys apie visuomeni-nes organizacijas įtrauktas straipsnių ciklan apie knygas, siejamas su diplomatija ir dip-lomatais. Lietuvos diplomatų pastangas kai kuriose srityse visuomeninės organizacijos yra papildę savo veikla. Taip pat JAV piliečių vardu tas pa-skatas jos stiprino, rėmė. Buvo veiklos sričių, kuriose organi-zacijos Lietuvos diplomatinei tarnybai tik talkininkavo; taip pat buvo sričių, kuriose jos vie-nos veikė, nes diplomatai to negalėjo atlikti. Platesne pras-me, visuomeninėms organiza-cijoms veikiant už okupuotos Lietuvos ribų ir su Lietuvos diplomatais siekiant to paties tikslo, sunku negalvoti apie diplomatiją, net kai ji vykdoma ir ne akredituotų diplomatų. Todėl manau, kad šitaip išplė-s-tame diplomatinės supratime telpa mano išpūdžiai šią kny-gą.

Chronologinės knygos ri-bos prasideda su Helsinkio ak-to pasirašymu ir baigiasi Ne-priklausomybės atkūrimu. Au-torius yra užsibrėžęs atskleisti ALT, VLIKo, PLB nuopelnus ginant Lietuvos laisvės bylą, ištirti šių organizacijų veiklos taktiką, atskleisti KGB pastan-gas trukdyti vieningą Lietuvos laisvinimo darbą. Šiems ir ki-tiems - antriniam tikslams medžiaga yra išdėstyta per 320 puslapių.

Kokių nors sutrauktų išva-dų ar suvestinių knygoje tačiau nėra, tad, pvz., sunku pasakyti,

Buv. Korp. Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkui

A. † A.

ANTANUI JUODVALKIUI

mirus,

Jo dukrai kol. EGLEI ir jos vyrui HENRYK, sūnui kol. UOSIUI ir jo žmonai JACQUELYN su šeima ir visiems kitiems giminėms Amerikoje ir Lietuvoje reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą.

Korp. Neo-Lithuania vyr. valdyba

Eduardas Modestas
Daiva Meilienė
Algis Augaitis
Vita Girdvainienė
Vaclovas Mažeika

kas, kiek atsiekė mūsų laisvės bylai. Išeitų, kad visos trys or-ganizacijos dirbo bendro tiks-lo labui. Skaitytojui ieškant at-sakymo į tą “kas” ar “kiek”, ar tik šiaip domintis tos srities veikla - išpūdis toks: pilnes-niam vaizdui leidinį reikia ar-ba skaityti nuo pradžios iki ga-lo, arba bent ištisais skyriais. O pagrindiniai knygos skyriai tik penki: Helsinkio susitari-mų (1975) įtaka, Belgrado (1977) susitikimas, Madrido susitikimas (1980), Išeivijos tiltas į Lietuvą per Suvalkų tri-kampį (1980), Nuo Vienos su-sitikimo (1986) iki 1990 kovo 11-sios. Kadangi padėtis ir pa-sauliniai įvykiai tuo metu sparčiai pynėsi, tai čia sumi-nėtų skyrių skaitymas nebus lengvas, ypač šią istoriją ma-tantiems pirmu kartu.

Bendrai imant, autorius įvy-kius dėsto ramiu istoriko tonu, ordinų niekam nekabina ir, pvz. neišnaudotų progų nieiš-ko. Praktiškai taip pat buvo neįmanoma ribotis vien tomis trimis organizacijomis: ope-ruota ir tų organizacijų ryšiais su kitomis. Savaiame supranta-ma, Lietuvos diplomatai mini-mi - S. Bačkis, S. Lozoraitis, visuomeninėje plotmėje akty-viai veikęs Sidzikauskas.

Autorius naudojosī tik Lie-tuvos archyvuose esančia me-džiaga, dėl ko nukentėjo leidi-nio turinys, įsivėlė net klaidų. Knygoje anglišių šaltinių be-veik nėra, iš vis nepaminėta mūsų reikalui nepaprastai reikšminga juristo William Hough studija apie Baltijos kraštų aneksiją, 1995 atspaus-dinta prestižiniame žurnale, vėliau atspaudo formoje VLIKo platinta. Angliši teks-tai minėti tik iš pasirodžiusių vertimų išeivijos spaudoje. Knygoje nieko nėra iš Čikagos lietuvių dienraščio *Draugo*, tačiau beveik visas 40-tas pus-lapis skirtas A. Bimbos komu-nistinei *Laisvei*, lyg pastaroji būtų rėmusi Lietuvos laisvini-

mo pastangas... Pasinaudojus 1977 *Tėviškės žiburiais*, kny-goje rašoma apie VLIKo “di-delės apimties enciklopedinį leidinį” anglų kalba (psl. 64), kuris, kaip žinia, niekada iš vis nepasirodė... Taip pat labai gai-la, kad Lietuvos diplomatinė tarnyba pavadinta “simboliu” (psl. 266) - dr. S. Bačkis, visi Lozoraičiai su tokiu apibūdini-mu tikrai nesutiktų! Į smulkes-nes klaidėles ar šiaip praleidi-mus toliau nesigilinant, tai tik parodo, *kaip sunku parašyti istoriją apie išeiviją Lietuvos autoriui*, naudojantis vien tik Lietuvoje esančiais archyvais. Čia nepadėjo nė viršelyje pažy-mėtos dvi knygos recenzentės, irgi abi iš Lietuvos. Neaišku, kodėl lyg tai vengta išsamesnės, šiai temai kompetentingos tal-kos iš Lietuvoje ar Amerikoje gyvenančių visuomenininkų.

Manychiau, kad kur nors knygoje būtų buvę svarbu pa-brėžti ALTos ir PLB (iš tikrųjų - JAV Lietuvių Bendruomenės) padėtį svarbiausiame Lietuvos laisvinimo politikai krašte, JAV-se. Amerikoje ALT ir PLB su valdžia kalbėjo lietuvių kil-mės pilnateisių JAV piliečių vardu ir tuo būdu galėjo įtaigoti JAV valdžios pareigūnus.

Knyga įrišta, spalvoti virše-liai, šiek tiek iliustruota.

Banionis, Juozas, Lietuvos laisvės byla vakaruose (1975-1990): istorinė apžvalga. Išlei-do Lietuvos gyventojų genoci-do ir rezistencijos tyrimo cen-tras, 2002, kaina sutartinė. Šiuo leidiniu siekiama supažindinti skaitytoją su Lietuvos laisvini-mo sąjūdžiu Vakaruose, išryš-kinti trijų pagrindinių laisvajai lietuvių atstovaujančių orga-nizacijų veiklą Helsinkio, Bel-grado, Madrido, Vienos konfe-rencijose bei kituose tarptauti-niuose forumuose. Juose keliant žmogaus ir tautos teisių pažei-dimus Sovietų Sąjungoje buvo nuolat pabrėžiama okupuotos Lietuvos padėtis.

(Pabaiga)

Rūta Degutienė ir Virginija Rubinski su paruoštais patiekalais laukė svečių Šv. Jurgio parapijos gegužinėje.
E. Klimo nuotr.

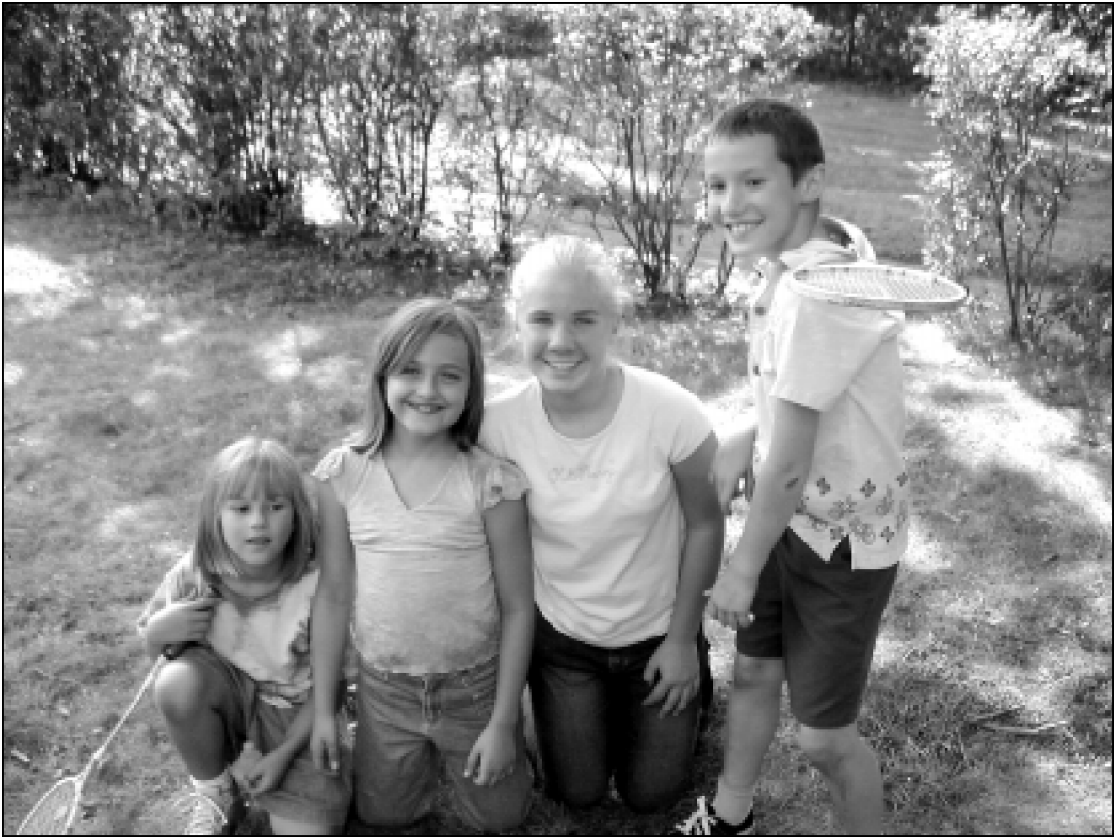

RENGINIŲ KALENDORIUS

**SPALIO 18 d. 7:00 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje
BALFO metinio vjaus koncertas.**

LAPKRIČIO 1 d. ir 2 d., Algimanto Kezio fotografijų “LIETUVA - architektūriniai fragmentai” paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Šeštadienį 6:00 v.v. iki 9:00 v.v. ir sekmadienį 11:00 v.r. iki 2:00 v.p.p. Rengia Korp! Giedra.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

Kaip šypsenos įrodo, jaunimas buvo patenkintas. Šv. Jurgio parapijos gegužinėje Clevelande Izabela Rubinski, Sara Verbyla, Ashley Czaplicki ir Aras Klimas. E. Klimo nuotr.

“DIPLOMATŲ BYLA” GRĮŽTA Į VSD

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (ELTA). Generalinė prokuratūra nepradėjo tirti diplomatų korupcijos skandalo, pavesdama šį darbą Valstybės saugumo departamentui. Išnagrinėjusi rugpjūčio 21 dieną iš VSD gautą operatyvinę medžiagą dėl Užsienio reikalų ministerijos Konsulinių įstaigų kai kurių pareigūnų veiksmų, Generalinė prokuratūra antradienį šią konfidencialią medžiagą grąžino VSD. Kaip informavo Generalinės prokuratūros atstovas spaudai Vidmantas Putelis, medžiaga perduota “tolesniam tyrimui ir procesinio sprendimo priėmimui pagal kompetenciją”.

Valstybės saugumo departamentas yra kompetentingas ir gali atlikti ikiteisminio tyrimo veiksmus, paaiškino prokuratūros atstovas. Jo žodžiais, Generalinė prokuratūra tik susipažino su pateikta medžiaga, kaip šį tyrimą koordinuojanti ir kontroliuojanti institucija. Apie tai, kad neteisėtą atleistųjų Lietuvos diplomatų veiklą atskleidžiančią medžiagą perduoda Generalinei prokuratūrai, VSD pranešė dar liepos 30 dieną. Tačiau perdavimo procedūra užsitęsė daugiau kaip 20 dienų.

ELTA primena, jog, susipažinęs su VSD teikimu panaikinti 7 diplomatams leidimus dirbti su valstybės paslaptį sudarančia informacija, užsienio reikalų ministras Antanas Valionis liepos 24 dieną priėmė šių pareigūnų atsistatydinimo prašymus. Vadovaujantis Valstybės ir tarnybos paslaptį įstatymu bei kitais teisės aktais, asmenys, netekę teisės dirbti su įslaptinta informacija, negali dirbti Užsienio reikalų ministerijoje diplomatinėse pareigose.

Manoma, Lietuvos konsuliniai darbuotojai buvo sukūrę korupcijos sistemą, kuri leido jiems mažiausiai vienerius metus neteisėtai gauti atlygį už greitesnį vizų išdavimą Lietuvos piliečiams, vykstantiems į Rusiją ir Baltarusiją.

Rezonansinio incidento tyrimui įstrigus, Prezidentas Rolandas Paksas aptarė padėtį su užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu. Per savo patarėją Alvydą Medalinską šalies vadovas išreiškė susirūpinimą dėl skandalą tiriančių žinybų nerangumo. “Prezidentas nenorėtų matyti situacijos, kai keletas valstybės žinybų nesutaria, kuriai teikti medžiagą, kad procesas vyktų toliau. Ir Prezidentas laukia galutinių veiksmų, ir kad būtų labai aišku, kokius nusižengimus darė diplomatai, kad kitiems nesinorėtų žengti tuo keliu”, - kalbėjo A. Medalinskas.

Tuo tarpu dalis atleistųjų diplomatų jau kreipėsi į teismą, reikalaudami pripažinti, jog tarnybos sutartis su jais esą buvo nutraukta neteisėtai. Tarp ieškančių teisybės teisme - ir buvęs ministerijos Konsulinio departamento vadovas Gediminas Šiaudvytis.

LIETUVOJE

EUROPOS KARDINOLAI IR VYSKUPAI VILNIUJE

Šią savaitę Lietuvoje lankosi Katalikų Bažnyčios kardinolai ir vyskupai iš visos Europos. Spalio 2-5 d. 40 Katalikų Bažnyčios kardinolų ir vyskupų dalyvauja Europos vyskupų konferencijų tarybos plenariniuose posėdžiuose Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje.

Į Europos vyskupų konferencijų tarybos plenarinius posėdžius rinkosi visų 34 Europos vyskupų konferencijų pirmininkai arba jų atstovai, svarstantys visam žemynui svarbius klausimus, problemas ir galimus Bažnyčios atliepus į naujus iššūkius. Rengiantis naujų valstybių įsiliejimui į ES, šių metų plenarinį posėdį buvo nutarta surengti Vilniuje.

Šv. Juozapo kunigų seminarijoje Europos vyskupai diskutuoja apie socialinius, politinius ir tarptautinius procesus: apie Europos ir kitų žemynų santykius, Europos Sąjungos plėtrą, Europos Sąjungos Konstitucijos projektą. Plenarinio posėdžio dalyviai aptars Bažnyčios galimybes aktyviai prisidėti prie pasaulyje ir ypač Europoje vykstančių pokyčių.

Europos vyskupų konferencijų tarybos plenarinis posėdis baigsis spalio 5-ąją, sekmadienį, visų vyskupų koncelebruojamomis Šv. Mišiomis Vilniaus arkikatedroje bazilikoje.

PREMJERO GIMTADIENIS

Vilnius, rugsėjo 22 d. (ELTA). 71-ąjį gimtadienį švenčiantį Ministrą pirmininką Algirdą Brazauską pirmadienį pasveikino prezidentas Rolandas Paksas. Per darbo pusryčius valstybės vadovas Premjerui gimtadienio proga įteikė puokštę gėlių ir matinio gintaro luitą.

Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas garsėja kaip gintaro kolekcininkas.

NAUJASIS *ELTOS* VYRIAUSIASIS REDAKTORIUS DIDŽIAUSIĄ DĖMESĮ SKIRS NAUJIENŲ KOKYBEI

Nuo rugsėjo 22 d. naujienų agentūros ELTA vyriausiuoju redaktoriumi pradėjo dirbti 31-erių metų amžiaus ekonomisto išsilavinimą turintis Kęstutis Kupšys. Jis vadovaus visiems *Eltos* kūrybiniams padaliniams - visuomeninės-politinės informacijos ir verslo žinių bei foto-kronikos redakcijoms.

“Naujajame darbe pagrindinį dėmesį skirsiu agentūros platinamų naujienų kokybei. Jas gerinsime pirmiausia įvertinę klientų poreikius. *Eltos* informacija turi atitikti pasaulinius standartus”, - sakė K. Kupšys.

ELTA direktorius Kęstutis Jankauskas pažymėjo, jog kolektyvas pastaruoju metu papildytas naujais žurnalistais, vertėjais ir redaktoriais. “Tikiuosi, kad mums labai pravers naujojo vyriausiojo redaktoriaus išsilavinimas ir finansų rinkos patirtis, Kęstučio Kupšio žinios apie rinkodarą, informacines technologijas, vie-

I.Leonas, Burr Ridge, IL	300
Z.Raulinaitis, Manahawkin, NJ	60
G.Sabataitis, Parma, OH	60
B.Norkūnas, Dearborn, MI	50
M.Vilutis, St. Petersburg, FL .	50
L.Pollock, Solon, OH	20
V.Senuta, Brockton, MA	20
E.Dovydaitis, Los Angeles, CA	20
A.Balas, Cleveland, OH	15
R.Aras, Omaha, NE	10
L.Baum, Grand Island, NE	10
V.Brakas, Wlby, OH	10
J.Kardokas, Baltimore, MD ...	10
J.Povilaitis, Omaha, NE	10
N.Raskienė, Tarrytown, NY ..	10
K.Šventoraitis, Jamaica, NY ..	10
A.Sandargas, Clermont, FL ...	10
V.Adams, Destin, FL	10
K.Keblys, Baton Rouge, LA	8
J.Gumbelevičius, Vancouv, WA	5
V.Kacinskas, Sawyer, MI	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

šuosius ryšius, kad taptume geriausia naujienų agentūra ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos šalyse”.

K. Kupšys gimė Klaipėdoje, 1995 m. Vilniaus universitete baigė ekonominę kibernetiką, metus mokėsi Vokietijoje, Eichstatt universitete. Kiek vėliau Vilniaus universitete gilinosi į filosofiją. 2002-2003 m. Lietuvos žurnalistikos centre studijavo ryšius su visuomene.

1996 m. K. Kupšys gavo finansų maklerio licenciją, įsidarbino finansų maklerio įmonėje “Mendes Prior Europe”. Pastaraisiais metais, būdamas vienu iš firmos VKS (“Verslo konsultacijų spektras”) partneriu, teikė konsultacijas vidutinėms ir smulkiosioms verslo įmonėms.

IEŠKAU MOTERS
gaminti koldūnus
vieną dieną į savaitę.
Skambinti **Danai**
216-531-6995

MIELI SENELIAI, jeigu jums sunku vienišiams gyventi ir galvojate kreiptis į senelių namus, tad dora šeima kviečia jus į savo gražų švarų namą su visapusiška priežiūra. Visada šviežias geras maistas, transportas. Atstumas kur gyvenat nesudaro problemų.
Skambinkit: Tel. 708-430-3983 arba 630-670-8336

ĮVAIRENYBĖS

GIRTŲ
PARLAMENTARŲ
PATIKRINIMAS

Gal ir Lietuvos Seimo nariams praverstų pasidomėti vieno australų parlamentaro siūlymu įpareigoti tautos išrinktuosius pūsti į alkotesterį, svarsto Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Česlovas Juršėnas, šia mintimi pasidalinęs su Seimo etikos sergėtojais.

Šis negerbiantis alkoholio politikas Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkui Algimantui Salamakinui perdavė žinutę (*dpa-ELTA*), kurioje skelbiama, kad vienas australų parlamentaras sieks, jog jo kolegos deputatai Kvinslendo provincijoje, prieš įžengdami į parlamento pastatą, pasitikrintų blaivumą.

Č. Juršėnas siūlo Seimo nariams pasvarstyti apie tai, o gal ir susimąstyti. *Eltai* jis sakė nemanas, kad yra rimto pagrindo Lietuvos Seime naudoti alkotesterį, tačiau per 13 metų, anot jo, „visko yra buvę“. „Praeityje pasižnekęs su kai kuriais Seimo nariais norėdavosi netgi užkąsti“, - pasidalijo prisiminimais Seimo senbuvis, Socialdemokratų partijos narys Č. Juršėnas.

Rugšėjo 23 d. *Eltos* paskelbtoje žinutėje iš Sidnėjaus yra rašoma, kad praeityje ten būta atvejų, kai deputatai parlamente pasirodydavo apgirę ir išvengdavo drausminių nuobaudų. Pasak Lawrence Springborg iš liberalų partijos, „iki šiol dėl to katastrofų nėra buvę, tačiau kažkada turi būti imtasi priemonių“. Jis atkreipė dėmesį į policijos pareigūnus šioje valstijoje, kurie ateityje, atrinkti atsitiktinumo principu,

privalės pūsti į alkotesterį. Jei politikai tai verčia daryti policininkus, tai turi išbandyti ir patys, argumentavo australų parlamentaras.

PINIGAI UŽ
DŽIOVYKLĄ, KURIOS
NĖRA

Marijampolės apskrities finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnai aiškinasi, kaip Kauno UAB „PTI Technologijos“ sugebėjo iš Marijampolės statybos, verslo ir paslaugų korporacijos „Mediena“ gauti per 600 tūkstančių litų tik už **tariamai** pastatytą džiovyklą. Pareigūnai linkę įtarti, kad šis atvejis vos netapo klasikiniu pinigų plovimo atveju. Pareigūnams nepavyko Kaune surasti bendrovės „PTI Technologijos“, užtat Lapių sąvartyne jie aptiko atliekas rūšiuojantį devyniolikmetį, tituluojamą šios bendrovės direktoriumi ir savininku.

POLITIKŲ SKRYDŽIAI

Latvijos premjero Einaro Repšės bandymas pilotuoti karinių oro pajėgų straigtasparnį, kuriuo skrido vizito į Latviją atvykęs Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas, išgąsdino abiejų šalių atstovus.

„E.Repšės pilotuojamas sraigtasparnis skrido taip žemai, jog, pasak prezidento patarėjo užsienio politikos klausimais Alvydo Medalinsko, galėjai mirkyti kojas ežeruose ar skinti kankorėžius nuo pušų šakų. Nemažai sraigtasparnyje sėdinčių lietuvių ir latvių įsikabino vienas į kitą, ne vienas žliaugė prakaitas“, - rašė dienraštis *Lietuvos žinios*.

Pasak dienraščio, minėtas skrydis įvyko, kai Latvijos premjeras ir Lietuvos prezidentas skrido iš Rygos į Ikš-

kilės miestelį. Skrydžio metu Latvijos premjeras netikėtai panoro pavaldyti sraigtasparnį.

E.Repšė taip pat sraigtasparnį pilotavo ir skrendant iš Ikšilės į šalia Rygos esantį Pinkių miestelį. Pasak dienraščio, žinodami, jog prie šturvalo vėl sės Latvijos premjeras, kai kurie delegacijos nariai, tarp jų ir Latvijos ambasadorė Lietuvoje Maira Mora, atsisakė skristi.

Pats R.Paksas taip pat yra skraidinęs užsienio svečius. Balandį dviviečiu akrobatiniu lėktuvu „Jak 52“ jis paskraidino Europos Komisijos įgaliotinį plėtrai Gunterį Verheugeną, kuris ne tik patyrė „mirties kilpą“, bet ir turėjo paprakaituoti dėl skrydžio metu netikėtai atsidiariusio lėktuvo kabinos gaubto.

R.Paksas sovietmečiu buvo Sovietų Sąjungos akrobatinio skraidymo rinktinės, Lietuvos aukštojo pilotažo rinktinės narys.

SUNKIAUSIĄ MEDUOLĮ
VAIKAMS NEŠĖ
LIETUVOS GALIŪNAI

Rekordinį meduolį „Sostinės dienų“ proga iškepusi AB „Vilniaus duona plius“ jį padovanojo SOS Vaikų sodybai.

130 kilogramų svorio meduolis yra 1 m 21 cm skersmens, 40 cm aukščio, iškeptas ir sudėliotas iš 3250 įprastinių 40 gramų svorio apvalių meduoliukų. Rekordiniam meduoliui iškepti sunaudota 69 kg miltų, 47 kg cukraus, 21 kg glazūros su šokoladu ir kitų produktų.

Meduolį „Sostinės dienų“ karnavale braukdami prakaitą nešė šeši stipriausi Lietuvos vyrai - galiūnų konkurso nugalėtojai ir prizininkai iš Pietų

Į Clevelando priemiesčio Shaker ežerą buvo atklydęs kelionėje pasimetęs baltas pelikanas (*Pelicanus erythrorhynchos*). Šie paukščiai vasarą praleidžia Kanados šiaurėje, o žiemai būriais skrenda į pietines Amerikos sritis.

G. Juškėno nuotr.

Lietuvos, tarp jų - Galiūno diržo laimėtojas Saulius Brusokas ir Lietuvos trikovės rekordininkas Andrius Vosylius. Vėliau meduolis buvo įkeltas į ekskursinį autobusą-kabrioletą ir nuvežtas į SOS Vaikų sodybą Valakampiuose.

Kaip *Eltai* sakė agentūros „Visos Lietuvos vaikai“ vadovė Elena Kubilienė, meduolio milžino paraga visi organizacijos globojami 38 vaikai - našlaičiai, likę be tėvų globos, iš socialiai remtinų šeimų. Pasak E. Kubilienės, agentūros ekologinėje žemės ūkio vaikų sodyboje Koncepto kaime Elektrėnų savivaldybėje statoma kepykla, kuri aprūpins vaikus ir jų globėjus įvairiais kepiniais.

AB „Vilniaus duona plius“ vadybos ir pardavimų direktorės Nijolės Kliukienės teigimu, iki šiol savo produkciją, kuri būdavo pristatoma sostinės eisenose, bendrovė išdalydavo švenčių dalyviams, tačiau ši kartą nuspręsta surengti šventę

likimo nuskriaustiems vaikams, negalėjusiems dalyvauti Sostinės dienų linksmybėse.

AB „Vilniaus duona plius“ anksčiau yra pasiekusi tris rekordus, kurie yra įrašyti į Lietuvos rekordų knygą. Tai didžiausia traškučių virtinė, sudaryta iš 79,8 tūkst. traškučių, ilgiausias - 2,1 m ilgio duonos kepalas, be to, „Vilniaus duona plius“ puikuoja ilgiausiu sieninės tapybos darbu, puošiančiu kepyklos tvorą Savanorių prospekte Vilniuje.

SUSTOJĘS
LAIKAS

Švedijos mieste Sundsvalyje tarptautiniame festivalyje „Dokument“ fotomenininkas Antanas Sutkus pristatė savo parodą „Album“ - apie 80 dar niekur nerodytų fotografijų. Tai 1959-1991 metų A.Sutkaus fotografijos, darytos iš ilgą laiką neliestų negatyvų. Autorius sako, kad šios fotografijos tarsi papildė ir išplečia jo daug metų kuriamą Lietuvos žmonių seriją.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telidanti jaukią atmosferą, rūdėsio valandoje. Didelė alicinė automobiliams pastatyti.